

2013-nji ýylyň 1-nji iýulyndan başlap Türkmenistan SSR-niň Ýaşayyş jaý kodeksi Türkmenistanyň 2013-nji ýylyň 2-nji martyndaky № 374-IV Kanuny esasynda güýjüni ýitirýär.

**TÜRKMENISTAN SOWET
SOSIALISTIK RESPUBLIKASYNYŇ
KANUNY**

**TÜRKMENISTAN SSR-niň ÝAŞAÝYŞ JAÝ
KODEKSINI TASSYKLAMAK HAKYNDÄ**

1983-nji ýyl, 28-nji iýul

(TSSR Ýokary Sowetiniň Wedomostlary, 1983-nji ýyl, № 18, 44-nji madda)

Türkmenistan Sowet Sosialistik Respublikasynyň Ýokary Soweti karar edýär:

1-nji madda. Türkmenistan SSR-niň Ýaşayyş jaý kodeksini tassyklamaly hem-de ony 1984-nji ýylyň 1-nji ýanwaryndan güýje girizmeli.

2-nji madda. Türkmenistan SSR-niň Ýaşayyş jaý kodeksini güýje girizmegiň tertibini bellemegi we Türkmenistan SSR-niň kanunlaryny şu Kodekse laýyk getirmegi Türkmenistan SSR Ýokary Sowetiniň Prezidiumyna tabşyrmaly.

**TÜRKMENISTAN SSR-niň
ÝAŞAÝYŞ JAÝ KODEKSI**

Giriş-aýyrmaly – 1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994 ý., № 3, 23-nji madda.

**1 bölüm
UMUMY DÜZGÜNLER**

1-nji madda. Türkmenistanyň graždanlarynyň ýaşayyş jaý almak hukugy

Türkmenistanyň Konstitusiyasyna laýyklykda, Türkmenistanyň graždanlarynyň abadanlaşdyrylan ýaşayyş jaý almakda we individual ýaşayyş jaý gurluşygynda döwletiň goldamagyna hukuklary bardyr. Bu hukuk döwlet we jemgyýetçilik ýaşayyş jaý fondunyň ösdürilmegi hem-de goralmagy bilen, kooperativ we individual ýaşayyş jaý gurluşygygyna ýardam etmek bilen, abadanlaşdyrylan ýaşayyş jaý gurluşyk döwlet programmasy amala aşyryldygyça berilýän ýaşayyş jaýlarynyň jemgyýetçilik kontrolligy astynda adalatly paýlanylmagy bilen üpjün edilýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

2-nji madda. Ýaşayyş jaý hakyndaky kanunlaryň wezipeleri

Ýaşayyş jaý hakyndaky kanunlaryň wezipeleri graždanlaryň ýaşayyş jaýlarynyň jemgyýetçilik kontrolligy astynda adalatly paýyny üpjün etmek maksady bilen, ýaşayyş jaý gatnaşyklaryny düzgünleşdirmekden, ýaşayyş jaý fonduny talaba laýyk

peýdalanmakdan we abat saklamakdan, şonuň ýaly-da ýaşaýyş jaý gatnaşyklary barasyndaky kanunçylygy pugtalandyrmakdan ybaratdyr.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

3-nji madda. Ýaşaýyş jaý hakyndaky kanunlar

Türkmenistanda ýaşaýyş jaý gatnaşyklary şu Kodeks bilen we şoňa laýyklykda çykarylýan ýaşaýyş jaý hakyndaky beýleki kanunçylyk aktlary bilen düzgünleşdirilýär.

Ýaşaýyş öýlerini gurmak bilen baglanyşykly bolan gatnaşyklar degişli kanunlar bilen düzgünleşdirilýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

4-nji madda. Ýaşaýyş jaý fondy

Türkmenistanyň territoriýasynda ýerleşýän ýaşaýyş öýleri, şonuň ýaly-da beýleki jaýlardaky ýaşaýyş otaglary ýaşaýyş jaý fonduny emele getirýär.

Ýaşaýyş jaý fonduna ýaşaýyş öýlerindäki söwda, durmuş hajatlary hem-de senagat häsiýetinde bolmadyk beýleki hajatlar üçin niýetlenen ýaşalmaýan jaýlar girmeyär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

5-nji madda. Ýaşaýyş jaý fondunyň görnüşleri

Ýaşaýyş jaý fondy şu aşakdakylary öz içine alýar:

döwlete degişli bolan ýaşaýyş öýlerini we beýleki jaýlardaky ýaşaýyş otaglaryny (döwlet ýaşaýyş jaý fondy);

kolhozlara we beýleki kooperativ guramalaryna, olaryň birleşiklerine, profsoýuz guramalaryna hem-de beýleki jemgyýetçilik guramalaryna degişli bolan ýaşaýyş öýlerini we beýleki jaýlardaky ýaşaýyş otaglaryny (jemgyýetçilik ýaşaýyş jaý fondy);

ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperativlerine degişli bolan ýaşaýyş öýlerini (ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperativleriniň fondy);

graždanlaryň şahsy eýeçiliginde durýan ýaşaýyş jaýlary we kwartiralary (indiwiidual ýaşaýyş jaý fondy);

Şonuň ýaly-da ýaşaýyş jaý fonduna döwlet-kolhoz we gaýry döwlet-kooperativ birleşiklerine, kärhanalara we guramalara degişli bolan ýaşalýan öýler hem goşulýar. Şeýle öýler babatynda jemgyýetçilik ýaşaýyş jaý fondy üçin bellenen kadalar ulanylýar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

6-njy madda. Döwlet ýaşaýyş jaý fondy

Döwlet ýaşaýyş jaý fondy ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organlarynyň garamagynda (ýerli ýerine ýetiriji häkimiýetiň ýaşaýyş jaý fondy) hem-de ministrlikleriň we döwlet wedomstwolarynyň garamagynda (wedomstwolaýyn ýaşaýyş jaý fondy) durýar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

7-nji madda. Ýaşaýyş öýleriniň we ýaşaýyş jaýlarynyň niýetlenilýän maksady

Ýaşaaýyş öýleri we ýaşaaýyş jaýlary graždanlaryň hemişelik ýaşamagy üçin, şonuň ýaly-da gulluk ýaşaaýyş jaýlary we umumy ýaşaaýyş jaýlary hökmünde bellenen tertipde peýdalanmak üçin niýetlenilýär.

Graždanlar öz hemişelik ýaşaaýan öýlerini ýa-da ýaşaaýyş jaýlaryny kärhananyň ýa-da guramanyň ýuridiki adresi hökmünde peýdalanmaga haklydyrlar.

Döwlet ýaşaaýyş jaý fondunyň öýlerinden senagat häsiýetli işleriň hajatlary üçin, şonuň ýaly-da ofisler, magazinler, skladlar üçin jaý bermeklik gadagan edilýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

8-nji madda. Ýaşaaýyş öýlerini we ýaşaaýyş jaýlaryny döwlet hem-de jemgyýetçilik ýaşaaýyş jaý fondundan çykarmak

Döwlet we jemgyýetçilik ýaşaaýyş jaý fondunyň ýaşaaýyş öýleriniň ýagdaýy wagtal-wagtal, Ministrler kabineti tarapyndan belleniýän möhletlerde barlanylýp durulýar. Ýaşamak üçin ýaramsyz bolan ýaşaaýyş öýleri we ýaşaaýyş jaýlary başga maksat üçin peýdalanar ýaly üýtgedilip enjamlaşdyrylýar ýa-da şonuň ýaly öýler etrabyň, şäheriň häkiminiň karary boýunça ýykylyp aýrylýar.

Ýaşaaýyş öýleriniň we ýaşaaýyş jaýlarynyň tehniki hem-de sanitariýa ýagdaýyny barlamagyň we olary ýaşamak üçin ýaramsyz diýip hasap etmegiň tertibi, şonuň ýaly-da olary başga maksat üçin peýdalanar ýaly üýtgedip enjamlaşdyrmagyň ýa-da ýykyp aýyrmagyň tertibi Ministrler Kabineti tarapyndan kesgitlenýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

9-njy madda. Ýaşaaýyş öýlerini we ýaşaaýyş jaýlaryny ýaşalmaýan öýlere we jaýlara geçirmek

Döwlet we jemgyýetçilik ýaşaaýyş jaý fondunyň öýlerindäki ýaşamak üçin ýaramly bolan ýaşaaýyş öýleriniň hem-de ýaşaaýyş jaýlarynyň ýaşalmaýan öýlere we jaýlara geçirilmegine, kada hökmünde, ýol berilmeýär. Aýratyn halatlarda ýaşaaýyş öýleri we ýaşaaýyş jaýlary ýaşalmaýan öýlere we jaýlara şu Kodeksiň 8-nji maddasynda görkezilen organlaryň karary boýunça geçirilip bilner. Wedomstwolaýyn we jemgyýetçilik ýaşaaýyş jaý fondundaky ýaşaaýyş öýleri hem-de ýaşaaýyş jaýlary ýaşalmaýan öýlere we jaýlara degişli ministrlikleriň, wedomstwolaryň hem-de jemgyýetçilik guramalarynyň merkezi organlarynyň teklipleri boýunça geçirilýär.

Kolhozlara degişli bolan ýaşaaýyş öýleri we ýaşaaýyş jaýlary ýaşalmaýan öýlere hem-de jaýlara kolhoz çlenleriniň umumy ýygnağynyň ýa-da upolnomoçennylaryň ýygnağynyň karary boýunça geçirilýär.

Ýaşaaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwleriniň, ýaşaaýyş öýleriniň ýaşalmaýan öýlere geçirilmegine ýol berilmeýär.

Ýaşaaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwleriniň öýlerindäki aýry-aýry ýaşaaýyş otaglary ýaşaaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň umumy ýygnağynyň karary boýunça kooperatiwiň hajatlary üçin ýaşalmaýan jaýlara geçirilip bilner.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

10-njy madda. Graždanlaryň ýaşaaýyş jaý baradaky hukuklary

Türkmenistanyň graždanlarynyň döwlet ýa-da jemgyýetçilik ýaşaaýyş jaý fondunyň

öýlerinde ýa-da ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwleriniň öýlerinde bellenen tertipde ýaşaýyş jaýyny almaga hukugy bardyr.

Döwlet we jemgyýetçilik ýaşaýyş jaý fondunyň öýlerindäki, şonuň ýaly-da ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwleriniň öýlerindäki ýaşaýyş jaýlary graždanlara möhletsiz peýdalanmak üçin berilýär.

Kanunçylyga laýyklykda, graždanlaryň özleriniň şahsy eýeçiliginde ýaşaýyş öýüni (öýüň bir bölegini), kwartirany edinmäge haky bardyr.

Kanunda göz önünde tutulan esaslardan we tertipden başga esaslarda we tertipde hiç kim özüniň oturan ýaşaýyş jaýyndan çykarylyp bilinmez ýa-da onuň ýaşaýyş jaýyndan peýdalanmak hukugy çäklendirilip bilinmez.

Ýaşaýyş jaý baradaky hukuklaryň şol jaýlaryň niýetlenilişine ters gelýän ýagdaýda ýa-da beýleki graždanlaryň hukuklarynyň, şonuň ýaly-da döwlet we jemgyýetçilik guramalarynyň hukuklarynyň bozulmagy bilen durmuşa geçirilmegine ýol berilmeýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

11-nji madda. Graždanlaryň ýaşaýyş jaý baradaky borçlary

Graždanlar özleriniň ýaşayan öýüne aýawly garamaga, ýaşaýyş jaýyny niýetlenilişi ýaly peýdalanmaga, ýaşaýyş jaýlaryndan peýdalanmak kadalaryny berjaý etmäge, suwy, gazy, elektrik hem-de ýylylyk energiýasyny tygşylyp sarp etmäge borçludylar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

12-nji madda güýjüni ýitiren - *(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)*

13-nji madda. Ýaşaýyş jaý gatnaşyklaryny düzgünleşdirmek barasynda Ministrler kabinetiniň ygtyýarlyklary

Ýaşaýyş jaý gatnaşyklaryny düzgünleşdirmek barasynda Ministrler kabinetiniň garamagyna şu aşakdakylar degişlidir:

1) ýaşaýyş jaý gatnaşyklaryny düzgünleşdirmek barasynda kanun taslamalaryny işläp taýýarlamak we Mejlise teklipl girizmek;

2) döwlet dolandyryş organlarynyň ýaşaýyş jaý hojalygyna ýolbaşçylyk etmegiň umumy başlangyçlaryny bellemek we ýolbaşçylyk etmek işi;

3) ýaşaýyş jaý fondunyň döwlet hasabyny ýöretmegiň ýeke-täk tertibini bellemek;

4) ýaşaýyş jaý fonduny remont etmek babatynda ýeke-täk tehniki syýasaty berkarar etmek;

5) döwlet ýaşaýyş jaý fondunyň peýdalanylyşyna we remontyna harçlanmaly maliýe we maddy serişdeleriniň normatiwlerini bellemek;

6) ýaşaýyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan graždanlary hasaba almagyň kadalaryny bellemek, döwlet ýaşaýyş jaý fondundan ýaşaýyş jaýlaryny bermegiň we ýaşaýyş jaýlaryndan peýdalanmagyň tertibini bellemek;

7) jaý kireýiniň möçberini bellemek hem-de ýaşaýyş jaý we kommunal hyzmatlary üçin ýeňillikleri bellemek, jaý kireýini we kommunal hyzmatlaryň hakyny tölemegiň tertibini hem-de möhletini bellemek;

8) ýaşaýyş öýlerini tehniki taýdan ulanmagyň kadalaryny we normalaryny hem-de öýüň töweregindäki territoriýalary peýdalanmagyň kadalaryny bellemek;

9) ýaşaýyş jaý fondunyň peýdalanylyşyna we abat saklanylyşyna döwlet gözegçiligi

we ony amala aşyrmagyň tertibini bellemek;

10) ýaşayyş jaý fonduny peýdalanmak we onuň abat saklanmagyny üpjün etmek barasynda beýleki meseleleri çözmek.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

14-nji madda. Ýaşayyş jaý fonduny peýdalanmak we ony abat saklamagy üpjün etmek babatynda ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organlarynyň ygtyýarlary

Welaýatlaryň häkimleri:

1) ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organlarynyň garamagyndaky ýaşayyş jaý fondunyň abat saklanmagyny, dogry ulanylmagyny, düýpli we ýeňil remont edilmegini üpjün edýärler;

2) ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan graždanlaryň hasabynyň ýöredilişiniň ýagdaýyna, şonuň ýaly-da ýaşayyş jaýlarynyň dogry paýlanylmagyna we berilmegine gözegçilik edýärler;

3) şu Kodekse we beýleki kanunlara laýyklykda, ýaşayyş jaý fonduny peýdalanmak we abat saklamagy üpjün etmek baradaky beýleki meseleleri çözüärler.

Şäherleriň, etraplaryň häkimleri we arçynlar:

1) özleriniň garamagyndaky ýaşayyş jaý hojalygyna ýolbaşçylyk edýärler;

2) şäheriň, etrabyň, şäherdäki etrabyň, posýologyň, obanyň ýaşayyş jaý hojalygyny ösdürmek baradaky planly tabşyryklary tassyklaýarlar we şol tabşyryklaryň ýerine ýetirilişine gözegçilik edýärler;

3) olaryň garamagyndaky ýaşayyş jaý fondunyň tehniki ýagdaýynyň talaba laýyk bolmagyny, düýpli we ýeňil remont edilmegini üpjün edýärler;

4) wedomstwolaýyn we jemgyýetçilik ýaşayyş jaý fondunyň ýagdaýyna we ulanylyşyna, ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwleriniň öýleriniň we graždanlaryň şahsy eýeçiligindäki öýleriň we kwartiralaryň saklanyşyna gözegçilik edýärler;

5) ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan graždanlary hasaba alýarlar;

6) özleriniň garamagynda bolan ýaşayyş jaý fonduny paýlaýar we graždanlara özleriniň tabynlygynda durýan öýlerden ýaşayyş jaýlaryny berýärler;

7) ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan graždanlaryň hasabynyň ýöredilişiniň we graždanlara wedomstwolaýyn hem-de jemgyýetçilik fondlarynyň öýlerinden, şonuň ýaly-da ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwleriniň öýlerinden ýaşayyş jaýlarynyň berlişiniň dogrulygyna gözegçilik edýärler;

8) şu Kodekse we beýleki kanunlara laýyklykda, ýaşayyş jaý fonduny peýdalanmak we ony abat saklamagy üpjün etmek baradaky beýleki meseleleri çözüärler.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

15-nji madda güýjüni ýitiren – *(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)*

II bölüm

ÝAŞAÝYŞ JAÝ FONDUNY DOLANDYRMAK

16-njy madda. Ýaşayyş jaý fonduny peýdalanmak we onuň abat saklanmagyny üpjün etmek barasynda döwlet dolandyryşy

Ýaşaaýyş jaý fonduny peýdalanmak we onuň abat saklanmagyny üpjün etmek barasynda döwlet dolandyryşy Ministrler kabineti, ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organlary tarapyndan, ministrlkler, wedomstwolar tarapyndan, şonuň ýaly-da ýörite ygtyýarly edilen döwlet organlary tarapyndan kanunlara laýyklykda amala aşyrylýar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

17-nji maddany aýyrmaly - 1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda.

18-nji madda. Döwlet we jemgyýetçilik ýaşaaýyş jaý fonduny hem-de ýaşaaýyş jaý gurluşyk kooperatiwleriniň fonduny dolandyryan organlar

Ýerli ýerine ýetiriji häkimiýetiň ýaşaaýyş jaý fonduny dolandyrmak işi häkimler, arçynlar we bularyň döredýän dolandyryş organlary tarapyndan amala aşyrylýar.

Wedomstwolaýyn ýaşaaýyş jaý fonduny dolandyrmak işi ministrlkler, wedomstwolar we olaryň garamagyndaky kärhanalar, edaralar, guramalar tarapyndan amala aşyrylýar.

Jemgyýetçilik ýaşaaýyş jaý fonduny dolandyrmak işi özleriniň ustawlaryna (düzgünnamalaryna) laýyklykda kolhozlaryň we beýleki kooperatiw guramalarynyň, olaryň birleşikleriniň dolandyryş organlary tarapyndan, profsoýuz guramalarynyň we beýleki jemgyýetçilik guramalarynyň organlary tarapyndan amala aşyrylýar.

Ýaşaaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwleriniň fonduny dolandyrmak işi özleriniň ustawlaryna laýyklykda kooperatiwleriň dolandyryş organlary tarapyndan amala aşyrylýar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

19-njy madda. Ýaşaaýyş jaý-ulanýş guramalary

Döwlet we jemgyýetçilik ýaşaaýyş jaý fonduny ulanmak üçin ýaşaaýyş jaý-ulanýş guramalary döredilýär, olaryň işi hojalyk hasaplaşygy esasynda amala aşyrylýar.

Ýaşaaýyş jaý-ulanýş guramalary ýaşaaýyş jaý fondunyň abat saklanylmagyny we onuň talaba laýyk peýdalanylmagyny, graždanlara ýokary derejede hyzmat edilmegini üpjün edýärler, şonuň ýaly-da graždanlaryň ýaşaaýyş jaýlaryndan peýdalanmak, ýaşaaýyş öýüni we öýüň töweregindäki territoriýany oňat saklamak kadalaryny berjaý edişlerine kontrollyk edýärler.

Ýaşaaýyş öýi diňe bir sany ýaşaaýyş jaý-ulanýş guramasy tarapyndan ulanylyp bilner. Eger wedomstwolaýyn ýa-da jemgyýetçilik ýaşaaýyş jaý fondunyň öýlerini ulanmak üçin ýaşaaýyş jaý-ulanýş guramasy döredilip bilinmejek bolsa, onda şol öýler gös-göni degişli kärhana, edara, gurama tarapyndan ulanylýar.

Ýaşaaýyş jaý-ulanýş guramasy hakyndaky Tipli düzgünnama Ministrler Kabineti tarapyndan tassyklanýar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

20-nji madda. Döwlet we jemgyýetçilik ýaşaaýyş jaý fonduny dolandyrmaga hem-de bu fonduň abat saklanmagyny üpjün etmäge jemgyýetçilik guramalarynyň, zähmetkeşler kollektiwleriniň we graždanlaryň gatnaşmagy

Professional soýuzlar, beýleki jemgyýetçilik guramalary, zähmetkeşler kollektiwleri SSR Soýuzynyň we Türkmenistan SSR-niň kanunlaryna hem-de jemgyýetçilik

guramalarynyň ustawlaryna (düzgünnamalaryna) laýyklykda, şonuň ýaly-da graždanlar döwlet we jemgyýetçilik ýaşaýyş jaý fonduny dolandyrmaga we şol fonduň abat saklanmagyny üpjün etmäge gatnaşýarlar.

Ilkinji nobatda ýaşaýyş jaý meýdanyny almaga hukugy bolan işçiler hem-de gullukçylar, şeýle hem zähmetde ýokary netijeleri gazanýan we jemgyýetçilik durmuşyna işeňňir gatnaşýan täzelikçiler hem-de önümçiligiň önünde baryjylary işleýän ýerlerinde ýaşaýyş jaý meýdany bilen üpjün edilýän mahalynda, olary ýaşaýyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç diýip hasap etmegiň şolar üçin ýeňillikli esaslary, şonuň ýaly-da şu maksat üçin bölünip berilýän ýaşaýyş jaý meýdanynyň möçberi kärhanalaryň we guramalaryň zähmetkeşler kollektiwleriniň karary bilen kollektiwleýin şertnamalarda göz önünde tutulyp bilner. Kollektiwleýin şertnamalarda şol täzelikçilere we önümçiligiň önünde baryjylaryna ilkinji nobatda ýaşaýyş jaýyny bermek göz önünde tutulyp bilner.

Ýaşaýyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan graždanlary hasaba almak, ýaşaýyş jaý meýdanyny almak nobatyny bellemek, şonuň ýaly-da döwlet we jemgyýetçilik ýaşaýyş jaý fondunyň öýlerinde ýaşaýyş jaý meýdanyny paýlamak işleri jemgyýetçilik kontrolygy astynda we aýanlygy berjaý etmek arkaly amala aşyrylýar.

(Türkmenistan SSR Ýokary Sowetiniň Prezidiumynyň 1985-nji ýylyň 19-njy fewralynda we 1986-njy ýylyň 20-nji maýyndaky kabul eden Ukazlarynyň redaksiýasynda – TSSR Ýokary Sowetiniň Wedomostlary, 1985-nji ýyl, № 5, 14-nji madda; 1986-njy ýyl, № 14, 59-njy madda)

21-nji madda. Ýaşaýyş jaý fonduny dolandyrmaga hem-de onuň abat saklanmagyny üpjün etmäge jemgyýetçilik özişjeň organlarynyň gatnaşmagy

Öý, köçe komitetleri we beýleki jemgyýetçilik özişjeň organlary olar hakyndaky düzgünnamalara laýyklykda ýaşaýyş jaý fonduny ulanmakda we onuň abat saklanmagyny üpjün etmekde döwlet hem-de graždanlaryň ýaşaýyş jaýlaryndan peýdalanmak we ýaşaýyş öýlerini oňat saklamak kadalaryny berjaý edişlerine jemgyýetçilik kontrolygyny amala aşyrmaga gatnaşýarlar.

22-nji madda. Döwlet we jemgyýetçilik ýaşaýyş jaý fonduny dolandyrmaga hem-de onuň abat saklanmagyny üpjün etmäge graždanlaryň gatnaşmagynyň tertibi

Graždanlar ýaşaýyş jaý fondunyň peýdalanylmagyny gowulandyrmaga, ony talaba laýyk saklamaga we ulanmaga, howludaky hem-de öýüň töweregindäki territoriýalary abadanlaşdyrmak we bag ekmek işlerini geçirmäge gönükdirilen çäreleri durmuşa geçirmekde döwlet we jemgyýetçilik organlaryna, kärhanalara, edaralara, guramalara ýardam bermek, ýaşaýyş jaý fondunyň peýdalanylmagyny gowulandyrmak we onuň abat saklanmagyny üpjün etmek barada döwlet organlaryna tekliplir girizmek arkaly döwlet we jemgyýetçilik ýaşaýyş jaý fonduny dolandyrmaga hem-de onuň abat saklanmagyny üpjün etmäge gatnaşýarlar.

23-nji madda. Jemgyýetçilik guramalarynyň, zähmetkeşler kollektiwleriniň we graždanlaryň tekliplerini döwlet organlarynyň, kärhanalaryň, edaralaryň we guramalaryň nazara almak borjy

Döwlet organlary, kärhanalar, edaralar we guramalar, şonuň ýaly-da wezipeli adamlar ýaşaýyş jaý fondunyň peýdalanylyşyny we saklanylyşyny gowulandyrmak baradaky çäreler durmuşa geçirilende jemgyýetçilik guramalarynyň, zähmetkeşler kollektiwleriniň we graždanlaryň tekliplerini hemme çäreler bilen nazara almaga borçludylar.

(Türkmenistan SSR Ýokary Sowetiniň Prezidiumynyň 1985-nji ýylyň 19-njy fewralynda kabul eden

24-nji madda. Jaý gurujylaryň täze gurlan öýlerdäki ýaşaýyş jaý meýdanynyň bir bölegini ýaşamak üçin ýerli ýerine ýetiriji häkimiýete we beýleki guramalara bermegi

Ministrler kabineti jaý gurujylaryň döwletiň düýpli maýa goýumlarynyň hasabyna täze gurlan öýlerdäki ýaşaýyş jaý meýdanynyň bir bölegini ýaşamak üçin ýerli ýerine ýetiriji häkimiýete we beýleki guramalara bermeginiň esaslaryny hem-de şertlerini, şonuň ýaly-da berilýän ýaşaýyş jaý meýdanynyň möçberlerini kesgitlemäge haklydyr.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

25-nji madda. Paýly gatnaşmak tertibinde berlen serişdeleriň hasabyna gurlan öýlerdäki ýaşaýyş jaý meýdanyny paýlamak

Kärhanalaryň, edaralaryň we guramalaryň paýly gatnaşmak tertibinde berlen serişdelerini peýdalanmak arkaly gurlan öýlerdäki ýaşaýyş jaý meýdany ýaşamak üçin gurluşyga gatnaşyjylaryň arasynda olaryň beren serişdelerine laýyk ölçegde paýlanylýar.

26-njy madda. Ýaşaýyş jaý fondunyň döwlet hasaby

Ýaşaýyş jaý fondunyň döwlet hasaby Ministrler kabineti tarapyndan belllenilýän tertipde amala aşyrylýar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

27-nji madda. Ýaşaýyş jaý fondunyň peýdalanylyşyna we abat saklanylyşyna döwlet kontrolygy

Ýaşaýyş jaý fondunyň peýdalanylyşyna we abat saklanylyşyna döwlet kontrolygynyň wezipesi ähli ministrlikleriň, wedomstwolaryň, döwlet, kooperativ we beýleki jemgyýetçilik kärhanalarynyň, edaralarynyň, guramalarynyň, ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperativleriniň, wezipeli adamlaryň hem-de graždanlaryň, ýaşaýyş jaý meýdanyny paýlamagyň we ýaşaýyş jaýlaryny graždanlara bermegiň tertibini, ýaşaýyş jaý fonduny peýdalanmak, ony tehniki taýdan abat ýagdaýda saklamak kadalaryny berjaý etmeklerini üpjün etmekden ybaratdyr.

Ýaşaýyş jaý fondunyň peýdalanylyşyna we abat saklanylyşyna döwlet gözegçiligini ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organlary we munuň üçin ýörite ygtyýarly edilen beýleki döwlet organlary kanunçylyk tarapyndan bellenen tertipde amala aşyryýarlar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

III bölüm

GRAŽDANLARY ÝAŞAÝYŞ JAÝ BILEN ÜPJÜN ETMEK.

ÝAŞAÝYŞ JAÝLARYNDAN PEÝDALANMAK

1-nji bap

DÖWLET WE JEMGYÝETÇILIK ÝAŞAÝYŞ JAÝ FONDUNYŇ ÖÝLERINDÄKI ÝAŞAÝYŞ JAÝLARYNY BERMEK

28-nji madda. Graždanlaryň ýaşayyş jaý almak hukugy

Ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan graždanlaryň döwlet ýa-da jemgyýetçilik ýaşayyş jaý fondunyň öýlerindäki ýaşayyş jaýyny şu Kodeksde we beýleki kanunlarynda göz önünde tutulan tertipde peýdalanmak üçin almaga haky bardyr. Şol ilatly punktda hemişelik ýaşayan bu graždanlara kanunlarynda başga hili bellenilmedik bolsa ýaşayyş jaýlary, kada hökmünde, her maşgala üçin aýratyn kwartira görnüşinde berilýär.

Graždanlar şu Kodeksde (30-njy madda) we beýleki kanunlarynda göz önünde tutulan Esaslar boýunça ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç diýlip hasap edilýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

29-njy madda. Ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwleriniň çlenlerini, şahsy eýeçiliginde ýaşayyş öýi bolan graždanlary we bu öýlerde ýaşayan beýleki graždanlary ýaşayyş jaý meýdany bilen üpjün etmek

Ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwleriniň özleriniň ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan çlenleri, şahsy eýeçiliginde ýaşayyş öýi bolan graždanlar we bu öýlerde ýaşayan beýleki graždanlar ýaşayyş jaýlary bilen umumy esaslarda üpjün edilýär.

Döwlet ýa-da jemgyýetçilik ýaşayyş jaý fondunyň öýlerindäki ýaşayyş jaý bilen üpjün edilende ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň çleni ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň öýündäki ýaşayyş jaýyny boşatmaga, şahsy eýeçilik hukugy esasynda ýaşayyş öýi (öýüň bir bölegi) bolan graždan bolsa bellenen tertipde şol öýi (öýüň bir bölegini) satmaga-adyndan aýyrmaga borçludyr.

30-njy madda. Graždanlary ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç diýip hasap etmegiň esaslary

Şu aşakdaky graždanlar ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç diýlip hasap edilýär:

1) her bir maşgala agzasynyň ýaşayyş jaý meýdany bilen üpjünçiligi etrabyň, şäher häkiminiň karary arkaly şu ilatly punkt üçin kesgitlenen derejeden pes bolan adamlar, şunda şol etrapda, şäherde ýa-da beýleki ilatly punktda ýaşayyş jaý meýdany bilen üpjünçiligiň ýagdaýy nazara alynýar; ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan adamlar kesgitlenende maşgalada göwreliligi 16 hepdeden pes bolmadyk aýal maşgalanyň barlygy hasaba alynmalydyr;

2) döwlet we jemgyýetçilik ýaşayyş jaý fondunyň öýlerinde ýaşayanlardan kireýine almak şertlerinde, ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwlerine degişli bolan öýlerde, ýa-da graždanlara şahsy eýeçilik hukugy esasynda degişli bolan öýlerde kireýine almak-bermek şertnamasy boýunça uzak wagtlap ýaşayan hem-de başga ýaşayyş jaý meýdany bolmadyk adamlar;

3) umumy ýaşayyş jaýlarynda ýaşayan adamlar, muňa möwsümleýin we wagtlaýyn işgärler, şeýle hem okuw bilen baglanyşykly umumy ýaşayyş jaýlaryna ýerleşen graždanlar girmeýär;

4) bellenen sanitariýa we tehniki talaplara laýyk gelmeýän ýaşayyş jaýlarynda (öýlerinde) ýaşayan adamlar;

5) bir ýa-da utgaşyk otaglarda iki ýa-da ondan-da köp maşgala bolup ýaşayanlar;

5¹) eger maşgalada dokuz ýaşdan uly bolan dürli jynsdaky (är-aýaldan başga) adamlar bar bolsa, ýaşayyş jaýyny kireýine almak şertnamasynyň esasy bolup durýan bir otagly kwartirada ýa-da bir otagda ýaşayanlar;

6) käbir häli-şindi gozgap durýan (hroniki) keselleriň agyr görnüşinden ejir çekýän we şoňa görä-de aýratyn aýrybaşga otaga mätäç bolan adamlar.

Beýik Watançylyk urşunyň inwalidleri, wepat bolan ýa-da nam-nyşansyz ýiten esgerleriň (partizanlaryň) maşgalalary hem-de bellenen tertipde Ministrler kabineti tarapyndan olara deňleşdirilen adamlar üçin olary ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç diýip hasap etmekde ýeňillikli şertler göz önünde tutulyp bilner.

Kanunlarda graždanlary ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç diýip hasap etmegiň beýleki esaslary hem bellenen bilner.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

31-nji madda. Ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan graždanlary ýaşayan ýerinde hasaba almak

Ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan graždanlar kada hökmünde, olaryň ýaşayan ýerindäki ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organlarynda hasaba alynýar.

Ministrler kabineti tarapyndan bellenilýän halatlarda we tertipde graždanlar özüleriniň ýaşayan ýerinden başga ýerlerde hem hasaba alnyp bilner.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

32-nji madda. Ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan graždanlary olaryň işleýän ýerinde hasaba almak

Ýaşayyş jaý fondy bolan we ýaşayyş jaý gurluşygyny alyp barýan ýa-da ýaşayyş jaý gurluşygyna paýly gatnaşýan kärhanalarda, edaralarda, guramalarda işläp, ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan graždanlar işleýän ýerinde hasaba alynýar, olaryň islegi boýunça bolsa özüleriniň ýaşayan ýerlerinde hem hasaba alynýar. Pensiýa çykmagy mynasybetli bu kärhanalardan, edaralardan, guramalardan işden giden graždanlar hem olar bilen deň hatarda hasaba alynýar.

Kanunlarda göz önünde tutulan halatlarda kärhananyň, edaranyň, guramanyň zähmetkeşler kollektiwine gös-göni hyzmat edýän jemgyýetçilik iýmiti kärhanalarynyň, medisina, medeni aň-bilim edaralarynyň hem-de beýleki edaralaryň we guramalaryň işgärleri hem olaryň öz islegi boýunça şol zähmetkeşler kollektiwiniň işçileri we gullukçylary bilen deň hatarda ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäçleriň hasabyna alynýar.

Maşgalanyň her bir agzasynyň öz işleýän ýerinde, şonuň ýaly-da ýaşayan ýerinde ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäçleriň hasabyna alynmaga hukugy bardyr.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

33-nji madda. Ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan graždanlary hasaba almagyň, şonuň ýaly-da olara ýaşayyş jaýlaryny bermek

nobatyny kesgitlemegiň tertibi

Ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan graždanlary hasaba almagyň, şonuň ýaly-da graždanlara ýaşayyş jaýlaryny bermek nobatyny kesgitlemegiň tertibi şu Kodeks we beýleki kanunlar bilen belleniýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

34-nji madda. Ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan graždanlary hasaba almagyň tertibi

Ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan graždanlary ýaşayan ýerinde hasaba almak işi etrabyň, şäheriň, şäherdäki etrabyň häkiminiň, arçynyň karary boýunça, işleýän ýerinde bolsa kärhananyň, edaranyň, guramanyň administrasiýasynyň, profsoýuz komiteti bilen bilelikdäki karary boýunça geçirilýär.

Ýaşayyş jaýyny birinji nobatda we binobat almaga hukugy bolan graždanlar aýratyn spisoklarda hasaba alynýar.

Ýaşayyş jaýyny çalyşmagy ýa-da bölüşmegi, oňa beýleki adamlaryň (är-aýalyndan we çagalaryndan başga) ýaşamaga getirilmegi, şeýle hem şahsy eýeçilik hukugy esasynda özüne degişli we ýaşamak üçin ýaramly bolan ýaşayyş öýüni (öýüň bir bölegini) satmagy - adyndan aýyrmagy netijesinde ýaşayyş jaý şertleri ýaramazlaşan graždanlar ýaşayyş jaý şertleriniň ýaramazlaşan wagtyndan baş ýyl geçenden soň ýaşayyş jaý şertlerini gowulandyrmak üçin hasaba alynýar.

Ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç diýlip hasaba alnan graždanlara olary hasaba alan organ bu barada hat üsti bilen habar berýär.

Ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç diýlip hasaba alnan graždanlaryň spisoklary wagtal-wagtal takykklanyp durulmalydyr.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

35-nji madda. Graždanlarda ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäçleriň hasabynda durmak hukugynyň saklanmagy

Şu graždanlarda ýaşayyş jaýyny almak üçin hasapda durmak hukugy saklanýar:

1) wagtlaýyn bir ýere giden adamlarda - ýaşayyş jaýlaryndan peýdalanmak hukugy özünde saklanýan döwrüniň dowamynda, muňa kanunlarda göz önünde tutulan halatlar girmeyär;

2) saýlawly wezipä geçen mahalynda;

3) pensiýa çykan mahalynda;

4) hasaba goýlandan soň oňa gulluk ýaşayyş jaýy ýa-da umumy ýaşayyş jaýy berlende;

5) kanunlarda bellenen beýleki halatlarda.

Hasapda durýan graždan aradan çykan halatynda, eger maşgala agzalary ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç diýip hasap etmek üçin esas aradan aýrylmadyk bolsa, onda şol graždanyň ýerine maşgala agzalarynyň biri hasaba alynýar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

36-njy madda. Graždanlary ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäçleriň hasabyndan çykarmak üçin esaslar

Graždanlar aşakdaky halatlarda ýaşaýyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäçleriň hasabyndan çykarylýar:

1) ýaşaýyş jaý şertleri gowulandyrylyp, şonuň netijesinde hasapda durmak üçin esaslar aradan aýrylan mahalynda;

2) beýleki ilatly punkta hemişelik ýaşaýyş ýerine giden mahalynda;

3) hasapda duran kärhanasy, edarasy, guramasy bilen zähmet şertnamasyny ýatyrýan mahalynda, ýöne şu Kodeksiň 35-nji maddasynyň 2-nji we 3-nji punktларыnda göz önünde tutulan halatlar muňa girmeyär;

4) graždana ýaşaýyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäçligi hakynda hakykata laýyk gelmeýän maglumatlar berlen mahalynda ýa-da hasaba almak meselesi çözülende wezipeli adamlar tarapyndan kanuna ters gelýän hereketler edilen mahalynda;

5) alty aýdan köp möhlet bilen azatlykdan mahrum etmek, şeýle hem sürgün etmek ýa-da mejbury göçürmek jezasy berlen mahalynda.

Kanunlarynda ýaşaýyş jaý meýdanyny almak hasabyndan çykarmagyň beýleki esaslary hem belenip bilner.

Hasapdan çykarmak işi hasaba almak hakynda karar kabul etmäge hukugy bolan organ tarapyndan geçirilýär (34-nji maddanyň birinji bölegi).

Kabul edilen karar hakynda graždana hat üsti bilen habar berilýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

37-nji madda. Ýaşaýyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç graždanlaryň kärhanalarda, edaralarda, guramalarda hasaba alnyşynyň ýagdaýyna gözegçilik etmek

Ýaşaýyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç graždanlaryň kärhanalarda, edaralarda, guramalarda hasaba alnyşynyň ýagdaýyna ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organlary we professional soýuzlaryň degişli organlary gözegçilik edýärler.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

38-nji madda. Graždanlara ýaşaýyş jaýlaryny bermegiň nobatlylygy

Ýaşaýyş jaý şertlerini gowulandyrmaga mätäçleriň hasabynda durýan graždanlara ýaşaýyş jaýlary spisoklarda bellenen nobatlylyk tertibinde, onuň hasaba alnan wagtyndan ugur alnyp berilýär.

Ýaşaýyş jaý meýdanyny bermegiň nobatlylygy aşakdakylar tarapyndan kesgitlenýär:

ýaşayan ýerinde hasaba alnan graždanlar barada - ýaşaýyş jaý meseleleri baradaky jemgyýetçilik komissiýalarynyň gatnaşmagy esasynda ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organlary tarapyndan;

işleýän ýerinde hasaba alnan graždanlar barada - kanunlarda göz önünde tutulan halatlardan başga halatlarda kärhananyň, edaranyň, guramanyň profsoýuz komiteti bilen bilelikde onuň administrasiýasy tarapyndan.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

39-njy madda. Ýaşaýyş jaý meýdanyny almak nobatyny başga möhlete geçirmek

Şu aşakdaky graždanlar barada ýaşaýyş jaýyny almagyň nobaty has giçki möhletlere

geçirilip bilner:

- 1) zähmet düzgün-nyzamyny bilkastdan bozýan graždan barada;
- 2) döwlet ýa-da jemgyýetçilik emlägini az möçberlerde iýenligi, pýançylyk ýa-da huligançylyk edenligi üçin özi barada administratiw temmi beriş ýa-da jemgyýetçilik täsir ediş çäreleri ulanylan graždan barada;
- 3) ene-atalyk hukuklaryndan mahrum edilen graždan barada;
- 4) jenaýat edenligi üçin iş kesilen graždan barada, eger şunda ol şu Kodeksiň 36-njy maddasynyň 5-nji punktuna laýyklykda ýaşaýyş jaý meýdanynyň gowulandyrylmagyna mätäçleriň hasabyndan çykarylmağa degişli bolmasa;
- 5) kanunlarda göz önünde tutulan beýleki halatlarda.

40-njy madda. Ýaşaýyş jaýlaryny birinji nobatda bermek

Ýaşaýyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan şu aşakdakylara ýaşaýyş jaýlary birinji nobatda berilýär:

- 1) Beýik Watançylyk urşunyň inwalidlerine we wepat bolan ýa-da nam-nyşansyz ýiten esgerleriň (partizanlaryň) maşgalalaryna hem-de bellenen tertipde olara deňleşdirilen adamlara;
- 2) Türkmenistanyň Gahrymanlaryna, Sowet Soýuzynyň Gahrymanlaryna, Sosialistik Zähmetiň Gahrymanlaryna, şonuň ýaly-da Şöhrat ordeniniň, Zähmet Şöhraty ordeniniň we «SSSR Ýaragly Güýçlerinde Watana gulluk edenligi üçin» diýen ordeniň üç derejesiniň hemmesi bilen sylaglanan adamlara;
- 3) kanunlarda bellenen tertipde tassyklanylýan keseller spisogynda sanalyp geçilen käbir gozgap durýan (hroniki) keselleriň agyr formalaryndan ejir çekýän adamlara; hasapda durýan adamyň bilelikde ýaşayan maşgala agzasynyň şeýle kesellerden ejir çekýän halatlarynda hem ýeňillikler ulanylýar;
- 4) graždanlyk we beýik watançylyk uruşlary döwründe hem-de SSSR-i goramak baradaky beýleki söweş operasiýalary wagtynda söweşýän goşunyň sostawynda bolan adamlara, graždanlyk we Beýik Watançylyk uruşlarynyň partizanlaryna, şonuň ýaly-da SSSR-i goramak baradaky söweş operasiýalaryna gatnaşan beýleki adamlara, internasional borjuna ýerine ýetiren ozalky harby gullukçylara; SSR Soýuzynyň Ýaragly Güýçleriniň sanynyň kemeldilmegi mynasybetli hakyky harby gullukdan otstawka çykan ýa-da zapasa goýberilen ofiser düzüminde duran harby gullukçylara, praporşiklere, miçmanlara, möhletinden artyk gulluk eden harby gullukçylara;
- 5) I we II topar zähmet inwalidlerine hem-de harby gullukçylardan bolan I we II topar inwalidlere;
- 6) döwlet ýa-da jemgyýetçilik borjuna berjaý eden mahalynda adamyň janyny halas etmekde, döwlet eýeçiligini we hukuk tertibini goramakda graždanlyk borjuna berjaý eden mahalynda wepat bolan ýa-da betbagtçylykly hadysa netijesinde önümçilikde wepat bolan adamlaryň maşgalalaryna;
- 7) önümçilik ugurlarynda köp wagtlap ak ýürekden işläň işçilere we gullukçylara; işçiler we gullukçylar üçin önümçilik ugurlarynda uzak işlemekligiň möhleti kärhanalaryň we guramalaryň zähmet kollektiwleriniň çözgüdi esasynda kollektiwleýin şertnamalarda görkezilip bilner;
- 8) «Gahryman ene» diýen at dakylan enelere, dört we ondan-da köp çagaly maşgalalara hem-de ýeke ýaşayan enelere we maýyp çagalary bar bolan maşgalalara;
- 9) ekiz çagasy bolan maşgalalara;
- 10) umumy bilim berýän mekdepleriň we professional-tehniki okuw jaýlarynyň mugallymlaryna we beýleki pedagogiki işgärlerine.

11) a) Radiasion täsir edilmegi netijesinde näsaglan we şöhle keselini başdan geçiren graždanlar, şeýle hem maýyp bolmagynyň radiasion täsiri bilen arabaglanyşykdaýygy bellenen maýyp graždanlar;

b) 1986-1987-nji ýyllarda Çernobyl AES-nde awariýanyň ýetiren zyýanlaryny ýok etmek boýunça geçirilen işlere gatnaşan, emma näsaglamadyk we radiasion täsir edilmegi sebäpli maýyp bolmadyk graždanlar.

Kanunçylyk tarapyndan ýaşayyş jaýyny birinji nobatda almak hukugy graždanlaryň beýleki kategoriýalaryna hem berlip bilner

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky we 1996-nji ýylyň 18-nji iýunyndaky Türkmenistanyň Kanunlarynyň redaksiýalarynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda; 1996-njy ýyl, № 1-2, 37-nji madda)

41-nji madda. Ýaşayyş jaýlaryny binobat bermek

Ýaşayyş jaýy aşakdakylara binobat berilýär:

1) tebigy betbagtçylyk netijesinde jaýy ýaşamak üçin ýaramsyz bolup galan graždanlara;

2) döwlet çagalar edarasynan, dogan-garyndaşlaryndan, hossaryndan ýa-da howandaryndan dolanyp gelen adamlara, eger kanun boýunça bularda öňki ýaşayyş jaýyny eýelemek hukugy saklanan bolsa, ýöne welin şol jaýa göçüp barmak mümkin däl bolsa;

3) aspiranturany, kliniki ordinaturany, ýokary, ýörite orta, professional-tehniki okuw jaýlaryny hem-de beýleki okuw jaýlaryny gutaran we paýlamak tertibinde işe iberilenlere, munuň özi beýleki ýere göçüp gitmek bilen baglanyşykly bolsa;

4) bikanun sud edilip, soňra bolsa aklanan graždanlara - öňki ýaşan ýaşayyş jaýyny oňa gaýtaryp bermek mümkin bolmadyk mahalynda;

5) Kanunlarynda göz önünde tutulan beýleki halatlarda.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

41¹-nji madda. Maşgalalaryň çagalar öýlerini ýaşayyş jaýy bilen üpjün etmek

Maşgalanyň çagalar öýüni guramak hakynda bellenen tertipde karar çykarylan mahalynda terbiýeçi ene-ata edilip bellenen adamlara terbiýelemek üçin özlerine berlen çagalar bilen bile ýaşar ýaly, indiwiidual ýaşayyş jaýy ýa-da köp otagly kwartira nobatsyz berilýär. Ýaşayyş jaýynyň meýdanynyň möçberi kanunlary arkaly bellenilýär.

Berlen ýaşayyş jaýyndan peýdalanmak işi gulluk ýaşayyş jaýlaryndan peýdalanmak üçin kanunlarynda bellenen tertipde amala aşyrylýar.

Kodekse 41¹-nji madda 1991-nji ýylyň 29-njy maýyndaky Türkmenistanyň Kanuny esasynda girizildi - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary 1991-nji ýyl, № 9-10, 103-nji madda)

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

42-nji madda. Ýaşayyş jaý meýdanynyň normasy

Türkmenistanyň ýaşayyş jaý meýdanynyň normasy bir adama on iki kwadrat metr möçberinde bellenilýär.

(1991-nji ýylyň 29-njy maýyndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda- Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1991-nji ýyl, № 9-10, 103-nji madda)

43-nji madda. Goşmaça ýaşayyş jaý meýdanyny almak hukugy

Graždanlaryň aýry-aýry kategoriýalaryna ýaşaýyş jaý meýdanynyň normasyndan daşary otag görnüşinde goşmaça ýaşaýyş jaý meýdany berilýär.

Goşmaça ýaşaýyş jaý meýdanyny bermegiň tertibi we şertleri hem-de goşmaça ýaşaýyş jaý meýdanyny almaga hukugy bolan graždanlaryň kategoriýalarynyň sanawy Ministrler kabineti tarapyndan bellenilýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

44-nji madda. Ýaşaýyş jaýlary barada bildirilen talaplar

Graždanlara ýaşamak üçin berilýän ýaşaýyş jaý şol ilatly punktuň şertlerine laýyklykda abadanlaşdyrylan jaý bolmalydyr, bellenilen sanitariýa we tehniki talaplara laýyk gelmelidir.

Berilýän ýaşaýyş jaýynyň ölçegi her adam başyna 12 kwadrat metrden az bolmaly däl, hem-de ol şol ilatly punktuň çäginde bolmalydyr.

Ýykylyk bolup duran öýlerde, ýerzeminlerde, baraklarda boşan hem-de ýaşamaga ýaramaýan beýleki jaýlarda, şeýle hem ýykylyp aýrylmaly ýa-da ýaşalmaýan jaýlara geçirilmeli edilen öýlerde boşan ýaşaýyş jaýlaryna adamlary ýaşamak üçin göçürmäge ýol berilmeýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

45-nji madda. Ýaşaýyş jaýlary berlende graždanlaryň bähbitlerini nazara almak

Ýaşaýyş jaýlary berlende bir otaga dokuz ýaşdan uly bolan dürli jynsdaky adamlaryň ýaşamaga ýerleşdirilmegine ýol berilmeýär, är-aýal muňa girmeyär.

Ýaşaýyş jaýy graždanyň ýaşı, saglyk ýagdaýy, şeýle hem üns berilmäge mynasyp beýleki ýagdaýlar nazarda tutulyp berilýär.

Inwalidlere, garry gojalara, ýürek-damar keselleri we beýleki agyr keseller bilen kesellän adamlara ýaşaýyş jaýlaryň olaryň islegi boýunça aşaky etažlardan ýa-da liftleri bolan öýlerden berilýär.

Berilýän ýaşaýyş jaýynyň möçberi kesgitlenende maşgalada göwreli aýalyň bardygy nazarda tutulýar.

45¹-nji madda. Graždanlary kolhozlaryň we beýleki oba hojalyk kooperatiwleriniň öýlerindäki ýaşaýyş otaglary bilen üpjün etmegiň aýratynlyklary

Graždanlar kolhozlaryň öýlerindäki ýaşaýyş otaglary bilen üpjün edilende şol kolhozlaryň kolhozçylary, zähmet şertnamalary esasynda kolхозlarda işleýän adamlary hem-de kolhozlaryň öýlerindäki ýaşaýyş otaglary berilýän beýleki graždanlary ýaşaýyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç diýip hasap etmegiň ýeňillikli esaslaryny olar üçin bellemäge haky bardyr. Kolhoz çlenleriniň we beýleki işgärleriň şol ilatly punktada hemişelik ýaşaýandygyna garamazdan, olar ýaşaýyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäçleriň hasabyna alnyp hem-de kolhozlaryň öýlerindäki ýaşaýyş meýdany bilen üpjün edilip bilner.

Aýry-aýry ýokary hünärli specialistlere we beýleki işgärlere olaryň goşan zähmet goşandyny nazara alyp, şeýle hem kolhoza işe çagyrylýan adamlara kolhozlaryň öýlerindäki ýaşaýyş otaglary binobat berlip bilner.

Kolhozlaryň öýlerindäki ýaşaýyş meýdany kanunlarynda ýaşaýyş jaý meýdany barada bellenilýän normalardan artyk berlip bilner.

Graždanlary kolhozlaryň öýlerindäki ýaşaýyş otaglary bilen üpjün etmegiň şu maddada göz önünde tutulan ýeňillikli şertlerini bellemek hakyndaky, şeýle hem graždanlary ýaşaýyş otaglary bilen binobat üpjün etmek üçin bölünip berilýän ýaşaýyş jaý meýdanynyň mukdary hakyndaky karar kolhoz çlenleriniň umumy ýygnagy ýa-da upolnomoçennylaryň ýygnagy tarapyndan kabul edilýär.

Beýleki oba hojalyk kooperatiwleri graždanlary şol kooperatiwleriň öýlerindäki ýaşaýyş otaglary bilen üpjün edenlerinde, olar hem kolhozlara berlen hukuklar ýaly hukuklara eýedirler.

(Türkmenistan SSR Ýokary Sowetiniň Prezidiumynyň 1989-njy ýylyň 27-nji iýulynda kabul eden Ukazynyň we 1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýalarynda - TSSR Ýokary Sowetiniň Wedomstlary, 1989-njy ýyl, № 14, 69-njy madda; Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

46-njy madda. Ýerli ýerine ýetiriji häkimiýetiň ýaşaýyş jaý fondunyň öýlerindäki ýaşaýyş jaýlaryny bermegiň tertibi

Ýerli ýerine ýetiriji häkimiýetiň ýaşaýyş jaý fondunyň öýlerindäki ýaşaýyş jaýlary graždanlara ýerli ýerine ýetiriji häkimiýetiň ýanynda jemgyýetçilik guramalarynyň, zähmetkeşler kollektiwleriniň wekillerinden ybarat sostawda ýaşaýyş jaý meseleleri boýunça döredilýän jemgyýetçilik komissiýasynyň gatnaşmagy bilen etrap, şäher, şäherdäki etrap häkimleri, arçyn tarapyndan berilýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

47-nji madda. Wedomstwolaýyn ýaşaýyş jaý fondunyň öýlerindäki ýaşaýyş jaýlaryny bermegiň tertibi

Wedomstwolaýyn ýaşaýyş jaý fondunyň öýlerindäki ýaşaýyş jaýlary graždanlara kärhananyň, edaranyň, guramanyň administrasiýasynyň we profsoýuz komitetiniň bilelikde çykan karary boýunça berilýär, ýöne soňra ýaşaýyş jaýlarynyň ýaşamak üçin berlenligi hakynda degişli ýerli häkimiýet organyna habar berilmelidir.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

48-nji madda. Jemgyýetçilik ýaşaýyş jaý fondunyň öýlerindäki ýaşaýyş jaýlaryny bermegiň tertibi

Jemgyýetçilik ýaşaýyş jaý fondunyň öýlerindäki ýaşaýyş jaýlary graždanlara degişli guramanyň organynyň we profsoýuz komitetiniň bilelikdäki karary boýunça berilýär, ýöne soňra ýaşaýyş jaýlarynyň ýaşamak üçin berlendigi hakynda degişli ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organyna habar berilmelidir.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

49-njy madda. Ýerli ýerine ýetiriji häkimiýete berlen öýlerdäki, şonuň ýaly-da paýly gatnaşmak tertibinde gurlan öýlerdäki ýaşaýyş jaýlaryna adamlary göçürmek

Ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet döwlet kärhanalary, edaralary, guramalary tarapyndan berlen öýlerde boşayan ýaşaýyş jaýlary, şonuň ýaly-da paýly gatnaşmak tertibinde kärhanalaryň, edaralaryň, guramalaryň serişdeleriniň çekilmegi bilen gurlan öýlerde boşayan ýaşaýyş jaýlary birinji nobatda bu kärhanalaryň, edaralaryň, guramalaryň ýaşaýyş

jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan işgärlerine berilýär. Ýaşaaýyş jaýlaryna göçürüp getirmegiň ýokarda görkezilen tertibi ýaşaaýyş öýüniň berlen ýa-da onuň gurluşygynyň gutaran wagtyna garamazdan ulanylýar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

50-nji madda. Kwartirada boşan ýaşaaýyş jaýlaryny bermek

Eger birnäçe kireýine alyjy ýaşaaýan kwartirada beýleki otaglardan aýratynlykda ýerleşmedik (üstünden geçilýän) otag boşan bolsa, onda bu otag onuň bilen utgaşyk otagy kireýine alan adama berilmäge degişlidir.

Eger kwartirada bellenen norma boýunça (42-nji madda) ýaşaaýyş jaý meýdany bilen üpjün edilmedik birnäçe kireýine alyjy bar bolsa, onda maşgalasy ýaşaaýyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna has mätäç bolan kireýine alyjynyň boşan aýratynlykdaky otag barada artyk hukugy bolýar. Şeýle graždanlar bolmadyk mahalynda boşan otag ýaşamak üçin umumy tertipde berilýär.

51-nji madda. Ýaşaaýyş jaýyny almak üçin order

Döwlet ýa-da jemgyýetçilik ýaşaaýyş jaý fondunyň öýündäki ýaşaaýyş jaýyny bermek hakyndaky karar esasynda etrabyň, şäheriň, şäherdäki etrabyň häkimi, arçyn graždana order berýär, şol order bolsa berlen ýaşaaýyş jaýyna göçüp barmak üçin ýeke-täk esasydyr.

Order diňe aýratynlykda ýerleşen (üstünden geçilmeýän) boş ýaşaaýyş jaýyna berlip bilner.

Orderiň formasy Ministrler kabineti tarapyndan belleniýär.

Harby şäherjiklerdäki ýaşaaýyş jaýlaryny almak üçin orderler kanunlarda göz önünde tutulan tertipde berilýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

52-nji madda. Ýaşaaýyş jaýyny almak üçin orderi hakyky däl diýip hasap etmegiň esaslary we tertibi

Graždanlar ýaşaaýyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäçdigi hakynda hakykata laýyk gelmeýän maglumatlary beren mahalynda, beýleki graždanlaryň ýa-da guramalaryň orderde görkezilen ýaşaaýyş jaýy baradaky hukuklary bozulan mahalynda, ýaşaaýyş jaýyny bermek hakyndaky mesele çözülende wezipeli adamlar kanuna ters gelýän hereketler eden mahalynda, şonuň ýaly-da ýaşaaýyş jaýlaryny bermegiň tertibi we şertleri başga hili bozulan mahalynda ýaşaaýyş jaýyny almak üçin berlen order sud tertibinde hakyky däl diýlip hasap edilip bilner.

Order berlen gününden soň üç ýylyň dowamynda orderi hakyky däl diýip hasap etmek barada talap bildirilip bilner. Eger order ony alan adamlaryň kanuna laýyk gelmeýän hereketleri netijesinde berlen bolsa, onda şeýle talap üç ýyl geçensoň hem bildirilip bilner.

53-nji madda. Ýaşaaýyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan graždanlary hasaba almagyň we ýaşaaýyş jaýlaryny bermegiň kadalary

Ýaşaaýyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan graždanlary hasaba almagyň we ýaşaaýyş jaýlaryny bermegiň kadalary Ministrler kabineti tarapyndan

tassyklanýar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

53¹-nji madda. Döwlet we jemgyýetçilik ýaşayş jaý fondunyň öýündäki ýaşayş jaýyny kireýine alyjynyň öz eýeçiligine satyn almagy

Döwlet we jemgyýetçilik ýaşayş jaý fondunyň öýündäki ýaşayş jaýyny kireýine alyjynyň şol jaý eýesinden degişli kwartirany ýa-da öýi satyn almaga haky bardyr.

Kanunlarynda graždanlaryň aýry-aýry kategoriýalary üçin ýaşayş jaýyny öz eýeçiligine satyn almagynyň başga tertibi hem göz önünde tutulýar.

Graždanyň ýokarda görkezilen emlägi öz eýeçiligine satyn alandan soň, oňa we islegine görä erk etmäge - satmaga, wesýet edip galdyrmaga, kärendesine bermäge, onuň bilen kanuna ters gelmeýän gaýry geleşikleri etmäge haky bardyr.

Kodekse 53¹-nji madda 1991-nji ýylyň 29-njy maýyndaky Türkmenistanyň Kanuny esasynda girizildi - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary 1991-nji ýyl, № 9-10, 103-nji madda.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

2-nji bab

DÖWLET WE JEMGYÝETÇILIK ÝAŞAÝŞ JAÝ FONDUNYŇ ÖÝLERINDÄKI ÝAŞAÝŞ JAÝLARYNDAN PEÝDALANMAK

54-nji madda. Ýaşayş jaýlaryndan peýdalanmak

Döwlet we jemgyýetçilik ýaşayş jaý fondunyň öýlerindäki ýaşayş jaýlaryndan kanunlaryna, ýaşayş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasyna, ýaşayş jaýlaryndan peýdalanmak kadalaryna laýyklykda peýdalanylýar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

55-nji madda. Ýaşayş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasy. Ýaşayş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasyny baglaşmak

Döwlet we jemgyýetçilik ýaşayş jaý fondunyň öýlerindäki ýaşayş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasy ýaşayş jaýyny almak üçin berlen order esasynda ýaşayş jaýyny kireýine beriji- ýaşayş jaý-ulanyş guramasy bilen (şeýle gurama ýok mahalynda bolsa degişli kärhana, edara, gurama bilen) ýaşayş jaýyny kireýine alyjynyň- öz adyna order berlen graždanyň arasynda ýazmaça görnüşde baglaşylýar.

Ýaşayş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasyna laýyklykda döwlet we jemgyýetçilik ýaşayş jaý fondunyň öýlerindäki ýaşayş jaýyndan peýdalanylýar.

Ýaşayş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasynda taraplaryň ýaşayş jaýyndan peýdalanmak baradaky hukuklary we borçlary kesgitlenýär.

Ýaşayş jaýyny kireýine almak-bermek baradaky tipli şertnama, ýaşayş jaýlaryndan peýdalanmak ýaşayş öýüni we onuň töweregindäki territoriýany oňat saklamak kadalary Ministrler kabineti tarapyndan tassyklanylýar.

Ýaşayş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasyndan gelip çykýan gatnaşyklar barada degişli halatlarda graždan kanunlarynyň kadalary hem ulanylýar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

56-njy madda. Ýaşayyş jaýyny kireýine almak bermek şertnamasynyň predmeti

Döwlet we jemgyýetçilik ýaşayyş jaý fondunyň öýlerinde aýratyn kwartira ýa-da bir ýa birnäçe otaglardan ybarat bolan aýratynlykda ýerleşýän başga bir ýaşayyş jaýy kireýine almak-bermek şertnamasynyň predmeti bolup durýar.

Otagyň bir bölegi ýa-da başga otag bilen girelgesi umumy bolan otag (utgaşyk otaglar), şeýle hem kömekçi jaýlar (kuhnýa, aňry-bäri goýulýan jaý, koridor ş.m.) kireýine almak-bermek şertnamasynyň özbaşdak predmeti bolup bilmez.

57-nji madda. Kireýine alyjynyň maşgala çlenleri

Kireýine alyjynyň maşgala çlenlerine kireýine alyjynyň aýaly (äri), olaryň çagalary we ene-atalar degişlidir. Beýleki adamlar, şeýle hem eklemeginde durýan işe ýarawsyz adamlar kireýine alyjy bilen bile ýaşayan bolsalar hem-de onuň bilen umumy hojalygy alyp barýan bolsalar, onda olar hem kireýine alyjynyň maşgala çlenleri diýlip hasap edilip bilner. Adamyny kireýine alyjynyň maşgala çleni diýip hasap etmek hakyndaky jedeller sud tertibinde çözülýär.

58-nji madda. Kireýine alyjynyň maşgala çlenleriniň hukuklary we borçlary

Ýaşayyş jaýyny kireýine alyjynyň özi bilen bile ýaşayan maşgala çlenleri ýaşayyş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasyndan gelip çykýan ähli hukuklardan ýaşayyş jaýyny kireýine alyjy bilen deň hatarda peýdalanýarlar we ähli borçlary çekýärler. Maşgalanyň kemala gelen çlenleri ýokarda görkezilen şertnamadan gelip çykýan borçnamalar boýunça jaýy kireýine alyjy bilen deň emläk jogapkärçiligini çekýärler.

59-njy madda. Kireýine alyjynyň ozalky maşgala çlenleriniň hukuklary we borçlary

Eger şu Kodeksiň 57-nji maddasynda görkezilen graždanlar kireýine alyjynyň maşgala çlenleri bolmagyndan galan bolsalar, ýöne welin özleriniň eýeleýän ýaşayyş jaýynda ýaşamaklaryny dowam etdirýän bolsalar, onda olaryň hem kireýine alyjynyň we onuň maşgala çlenleriniň hukuklary ýaly hukuklary bolýar hem-de şolaryň çekýän borçlary ýaly borçlary çekýärler.

60-njy madda. Kireýine alyjynyň öz eýeleýän jaýyna beýleki graždanlary maşgala çlenleri hökmünde ýaşamaga getirmek hukugy

Kireýine alyjynyň bellenen tertipde öz eýeleýän ýaşayyş jaýyna öz aýalyny (äri), çagalaryny, ene-atasyny, beýleki dogan-garyndaşlaryny hem-de eklemeginde bolan işe ýarawsyz adamlary ýaşamaga getirmäge haky bardyr, ýöne şunda ol şol jaýda ýaşayan öz maşgalasynyň kemala gelen çlenleriniň hemmesinden ýazmaça razylygyny almalydyr. Ene-atasynyň ýanyna olaryň kemala gelmedik çagalaryny ýaşamaga getirmek üçin beýleki maşgala çlenleriniň razylygy talap edilmeýär.

Kireýine alyjy tarapyndan jaýa ýaşamaga getirilen adamlar şu maddanyň kadalaryna laýyklykda kireýine alyjy we onuň maşgala çlenleri bilen deň derejede ýaşayyş jaýyndan peýdalanmak hukugyna eýe bolýarlar, eger ýaşamaga göçürilip getirilende olaryň kireýine alyjynyň we onuň bilen bile ýaşayan öz maşgala çlenleriniň arasynda başga hili ylalaşyk bolmasa şeýle bolýar.

61-nji madda. Ýaşaaýyş jaýyndan peýdalanylandygy üçin tölenilen hak

Döwlet we jemgyýetçilik ýaşaaýyş jaý fondunyň öýlerindäki ýaşaaýyş jaýyndan peýdalanylandygy üçin tölenilýän hakyň (jaý kireýiniň) möçberi Ministrler kabineti tarapyndan bellenilýär.

Bellenilen normalar boýunça kireýine alyja we onuň maşgala çlenlerine ýetýän ýaşaaýyş jaý meýdanynyň kireýi, şonuň ýaly-da artykmaç ýaşaaýyş jaý meýdanynyň kireýi-eger şol artykmaç meýdanyň möçberi bütin maşgala üçin bir adama düşýän ýaşaaýyş jaý meýdanynyň normasynyň ýarysyndan geçmeýän bolsa, bir esse möçberinde tölenilýär. Ýaşaaýyş jaý meýdanynyň galan artyk böleginiň peýdalanylmagy üçin Ministrler Kabineti tarapyndan bellenilýän ýokarlandyrylan möçberde hak tölenilýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

62-nji madda. Kommunal hyzmat üçin tölenilýän hak

Kommunal hyzmatlar üçin hak bellenen tertipde tassyklanylan tarifler boýunça jaý kireýinden daşgary tölenilýär.

Suw, gaz we elektroenergiýa bilen bellenen limitleriň çäklerinde, kanunçylyk akty tarapyndan kesgitlenen tertipde mugt üpjün edilýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

63-nji madda. Ýaşaaýyş jaý kireýini we kommunal hyzmatlar üçin haky tölemegiň tertibi hem-de möhletleri

Ýaşaaýyş jaýyny kireýine alyjy jaý kireýini we kommunal hyzmatlary üçin haky öz wagtynda tölemäge borçludur.

Jaý kireýi ýaşaaýyş jaýyny kireýine alyjy tarapyndan her aý ýaşalan aýyň yzyndan gelýän indiki aýyň onunjy gününden gijä galynman tölenýär.

64-nji madda. Jaý kireýi we kommunal hyzmatlary üçin tölenen hak baradaky ýenillikler

Jaý kireýi we kommunal hyzmatlar üçin tölenýän hak baradaky ýenillikler Türkmenistanyň kanunlary bilen bellenilýär.

Kolhozlara degişli öýlerde ýaşayan graždanlara kolhoz çlenleriniň umumy ýygnaýynyň ýa-da upolnomoçennylaryň ýygnaýynyň karary boýunça jaý kireýi barada ýenillikler berlip bilner.

(1991-nji ýylyň 29-njy maýyndaky we 1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunlarynyň redaksiýalarynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1991-nji ýyl, № 9-10, 103-nji madda; 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

65-nji madda. Ýyladylýan we ýşykly ýaşaaýyş jaýyndan mugt peýdalanmak

Oba ýerlerinde, ilatly punktlaryň daşynda (kanunlarda bellenen halatlarda bolsa posýoloklarda) işleýän we ýaşayan specialistler ýyladylýan hem-de ýşykly ýaşaaýyş jaýyndan mugt peýdalanýarlar.

Şonuň ýaly jaý bilen üpjün edilýän specialistleriň kategoriýalarynyň sanawy we olara ýaşaaýyş jaýlaryny bermegiň tertibi Ministrler kabineti tarapyndan bellenilýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda -

66-njy madda. Wagtlaýyn başga ýere giden graždanlaryň ýaşaýyş jaýlaryny özünde saklap galdyrmak

Jaýy kireýine alyjy ýa-da onuň maşgala çlenleri wagtlaýyn başga ýere giden mahalynda, olaryň jaýy alty aýlap özlerinde saklanyp galdyrylýar.

Wagtlaýyn başga ýere gidilen wagt kireýine alyjynyň ýa-da onuň maşgala çlenleriniň hakyky çykyp giden pursatyndan hasaplanýar.

Wagtlaýyn başga ýere giden kireýine alyjyda ýa-da onuň maşgala çleninde ýaşaýyş jaýy şu aşakdaky halatlarda has uzak möhlete saklanýar:

1) hakyky möhletli harby gulluga çagyrylan mahalynda - möhletli harby gullugy geçmegiň bütin döwründe, şeýle hem zapasdaky ofiserler hakyky harby gulluga üç ýyllyk möhlete çenli çagyrylanda - hakyky harby gullugy geçmek döwrüniň dowamynda; hakyky harby gullukda praporşikler, miçmanlar hem-de möhletden daşary gulluk edýän harby gullukçylar hökmünde bolnanda - hakyky harby gullukda bolunmagynyň ilkinji baş ýyly dowamynda;

2) işiň şertleri we häsiýeti boýunça (gämileriň ekipažlary, geologiýa, gözleg toparlarynyň, ekspedisiýalaryň işgärleri we ş.m.) ýa-da okuw bilen baglanyşykly (studentler, aspirantlar we ş. m.) hemişelik ýaşayan ýerinden wagtlaýyn başga ýere gidilende - şol işiň ýa-da okuwynyň ýerine ýetirilmeli bütin wagtynyň dowamynda;

3) çagalar terbiýelemek üçin döwlet çagalar edaralaryna ýerleşdirilende, dogan-garyndaşlaryna, hossaryna ýa-da howandaryna berlende - olaryň şol edarada dogan-garyndaşlarynda, hossarynda ýa-da howandarynda bolan bütin döwrüniň dowamynda, eger çagalaryň çykyp giden ýaşaýyş jaýynda beýleki maşgala çlenleri ýaşamaga galan bolsalar şeýle edilýär. Eger çagalaryň çykyp giden ýaşaýyş jaýynda maşgalanyň beýleki çlenleri ýaşamaga galmadyk bolsa hem-de bu jaýa başga adamlar ýaşamaga göçürilip getirilen bolsa ýa-da başga sebäplere görä bu jaýa ýaşamaga adam göçürip getirmek mümkin bolmasa, onda bu çagalara döwlet çagalar edarasynnda, dogan-garyndaşlarynda, hossarynda ýa-da howandarynda bolmak möhleti gutarandan soň bellenen normalar boýunça kwartira binobat berilýär (42-nji madda);

4) hossarlyk ýa-da howandarlyk borçlaryny ýerine ýetirmek bilen baglanyşykly gidilende- şol borçlary ýerine ýetirmek wagtynyň bütin dowamynda;

5) kesel bejeriş edarasynnda keselini bejertmek üçin gidilende - şol ýerde bolan wagtyň bütin dowamynda;

6) kesel bejeriş-zähmet profilaktorisine ýerleşdirilende - şol ýerde bolan wagtyň bütin dowamynda seresapsyzlykdan edilen jenaýatlar üçin jeza hemişelik ýaşalýan ýerden başga ýerde çekilende - jeza çekmegiň bütin döwrüniň dowamynda;

7) tussag astyna alnanda - derňew astynnda ýa-da işi sudda bolan wagtynyň bütin dowamynda;

8) alty aýdan köp möhlet bilen azatlykdan mahrum etmek, şeýle hem sürgün etmek ýa-da mejbury göçürmek jezasy berlende - hökümiň ýerine ýetirilen gününe çenli;

9) kanunlarynda bellenen beýleki halatlarda.

Şu maddanyň üçünji böleginiň 1-7-nji punktlarynda göz önünde tutulan halatlarda ýaşaýyş jaýyndan peýdalanmak hukugy başga ýere giden adamlarda şol punktlarda görkezilen möhletleriň gutaran gününden beýläk alty aýlap saklanýar.

Eger kireýine alyjynyň ýa-da onuň maşgala çlenleriniň esasly sebäplere görä başga ýere gidenine alty aýdan köp wagt geçen bolsa, onda bu möhlet kireýine alyjynyň ýa-da onuň maşgala çlenleriniň arzasy boýunça kireýine beriji tarapyndan, wagtlaýyn gideniň şol

jaýdan peýdalanmak hukugy hakynda jedel ýüze çykan mahalynda bolsa sud tarapyndan uzaldylyp bilner.

(1991-nji ýylyň 29-njy maýyndaky we 1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunlarynyň redaksiýalarynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary 1991-nji ýyl, № 9-10, 103-nji madda; 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

67-nji madda. Adamy ýaşayş jaý meýdany baradaky hukugyny ýitiren diýip hasap etmegiň tertibi

Adamyň başga ýere gidip, bellenen möhletlerde gelmezligi netijesinde ony ýaşayş jaýyndan peýdalanmak baradaky hukugyny ýitiren diýip hasap etmek işi kireýine berijiniň ýa-da bu jaýda ýaşamaga galan beýleki hemişelik peýdalanyjylaryň hak islegi boýunça sud tertibinde çözülýär.

68-nji madda. Kireýine alyjy wagtlaýyn başga ýere giden mahalynda ýaşayş jaýyndan peýdalanmak hukugy

Kireýine alyjy wagtlaýyn başga ýere gidende şol jaýda ýaşayan maşgala çlenleri onuň eýeleýän бүтін jaýyndan ozalky şertlerde peýdalanmaga haklydyr. Şunda olar şol jaýy kireýine almak-bermek şertnamasy boýunça ähli hukuklary amala aşyrýarlar we ähli borçlary çekýärler.

Peýdalanmak hukugy wagtlaýyn başga ýere giden graždanyň özünde saklanýan ýaşayş jaý meýdany artyk ýaşayş jaý meýdany hasap edilmeýär.

69-njy madda. Wagtlaýyn başga ýere giden kireýine alyjynyň we onuň maşgala çlenleriniň borçlary

Kireýine alyjynyň, onuň maşgala çleniniň ýa-da olaryň hemmesiniň wagtlaýyn başga ýere gitmegi olary ýaşayş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasy boýunça ähli borçlary ýerine ýetirmekden boşatmaýar, ýöne şu Kodeksiň 70-nji maddasynda göz önünde tutulan halat muňa girmeýär.

70-nji madda. Kireýine berijiniň hakyky möhletli harby gulluga çagyrylan graždanyň ýaşayş jaýyndan peýdalanmagy

Eger hakyky möhletli harby gulluga çagyrylan graždanyň ýaşayş jaýynda onuň maşgala çlenleri ýaşamaýan bolsa, onda onuň gulluga çagyrylan gününden beýläk üç aý geçenden soň kireýine berijiniň bellenen tertipde bu jaýy goşun gullugyna çagyrylanyň hakyky möhletli harby gullugy geçip gutarýan wagtyna çenli beýleki graždanlara peýdalanmak üçin bermäge haky bardyr.

Graždan hakyky möhletli harby gullukdan gaýdyp gelenden soň onuň şol jaýyň haýal edilmän boşadylmagyny we oňa özüniň girmegini talap etmäge haky bardyr. Şu jaýda ýaşayan adamlar jaýy iki hepdeden gijä galman boşatmaga borçludylar. Bu görkezilen adamlar jaýy boşatmakdan ýüz dönderen mahalynda, kireýine berijiniň ýa-da hakyky möhletli harby gullukdan gaýdyp gelen graždanyň talap etmegi boýunça olara başga ýaşayş jaýynyň berilmelidigine-berilmeli dældigine garamazdan, sud tertibinde şol jaýdan çykarylмага degişlidir.

71-nji madda. Ýaşayş jaýyny bronlamak

Jaýy kireýine alyjylaryň we olaryň maşgala agzalarynyň ýaşaýan ýaşaýyş jaýlary olar daşary ýurda işe iberilen mahalynda - daşary ýurtda bolnan ähli döwür üçin bronlanylyp goýulýar.

Kanunlary bilen ýaşaýyş jaýlaryny bronlamagyň başga ýagdaýlary hem göz önünde tutulyp bilner.

Şu maddada görkezilen halatlarda ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organy kireýine alyja ýa-da onuň maşgala çlenlerine kireýine berijä görkezmek üçin gorag şahadatnamasyny (bron) berýär. Gorag şahadatnamasyny (brony) bermekden ýüz dönderilmegi barada sud tertibinde şikaýat edilip bilner.

Eger kireýine alyjy, onuň maşgala çlenleri gorag şahadatnamasynyň (bronuň) hereket ediş möhleti gutarandan soň alty aýyň dowamynda öňki eýelän ýaşaýyş jaýyna göçüp barmasalar, olar kireýine berijiniň hak islegi boýunça ýaşaýyş jaý meýdany baradaky hukugyny ýitiren diýip hasap edilip bilner.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

72-nji madda. Bronlanan ýaşaýyş jaýyndan peýdalanmak

Döwlet ýa-da jemgyýetçilik ýaşaýyş jaý fondunyň öýündäki ýaşaýyş jaýlaryny kireýine alyjylaryň bronlanan ýaşaýyş jaýlaryny başga bir kireýine alyjylaryň peýdalanmagyna bermäge ýa-da olara gorag şahadatnamasynyň (bronuň) hereket edýän möhletiniň çäklerinde wagtlaýyn ýaşaýjylary getirmäge haky bardyr.

73-nji madda. Bronlanan ýaşaýyş jaýyndan başga bir kireýine alyjylary we wagtlaýyn ýaşaýjylary göçürmek

Kireýine alyjy ýa-da onuň maşgala çlenleri gaýdyp gelenden soň, olaryň gorag şahadatnamasynyň (bronuň) möhletiniň geçenligine-geçmänligine garamazdan, bronlanan ýaşaýyş jaýynyň haýal edilmän boşadylmagyny talap etmäge haky bardyr.

Başga bir kireýine alyjy ýa-da wagtlaýyn ýaşaýjylar jaýy boşatmakdan ýüz dönderen mahalynda, olar kireýine alyjynyň talaby boýunça başga ýaşaýyş jaýyny bermezden sud tertibinde şol jaýdan göçürilmäge degişlidir.

74-nji madda. Kireýine alyjynyň ýaşaýyş jaýynda hossar ýa-da howandar hökmünde ýaşaýan adamlary göçürmek

Kireýine alyjynyň ýaşaýyş jaýyna hossar ýa-da howandar hökmünde göçüp gelen adamlaryň bu jaý barada özbaşdak hukugy ýokdur. Eger bu jaý kanunda bellenen tertipde hossaryň ýa-da howandaryň özüne berkidilmedik bolsa, onda hossarlyk ýa-da howandarlyk bes edilenden soň olar başga ýaşaýyş jaýy berilmezden sud tertibinde göçürilmäge degişlidir.

75-nji madda. Ýaşaýyş jaýlaryny çalyşmak

Ýaşaýyş jaýyny kireýine alyjy özi bilen ýaşaýan maşgala agzalarynyň, şol sanda wagtlaýyn başga ýere gidenleriň ýazmaça razylyk bermekleri arkaly ýaşaýan ýaşaýyş jaýyny ýerli ýerine ýetiriji häkimiýetiň, döwletiň, kooperatiwiň we jemgyýetçilik guramalarynyň öýlerinde ýerleşýän başga bir ýaşaýyş jaýyna çalyşmaga, sonuň ýaly-da graždanlaryň şahsy eýeçiligindäki jaýa çalyşmaga hukugy bardyr.

Eger-de maşgala agzalarynyň arasynda jaý çalyşmak hakynda ylalaşyk gazanylmadyk

bolsa, onda olaryň her biriniň ýaşaýan ýaşaýyş jaýyny dürli öýlerdäki (kwartiralardaky) ýaşaýyş jaýlaryna sud tertibinde mejburi çalyşmagy talap etmäge haky bardyr.

Kärhanalaryň, edaralaryň, guramalaryň öýlerindäki ýaşaýyş jaýlaryny çalyşmaga diňe olaryň razyçylygy esasynda ýol berilýär. Jaýyň çalşylmagyna razylyk bermekden ýüz dönderilen mahalynda sud tertibinde şikaýat edilip bilner, ýöne kolhozlara degişli bolan öýlerdäki ýaşaýyş jaýlaryny çalyşmak halatlary muňa girmeyär.

Ýaşaýyş jaýlaryny çalyşmak hakyndaky ylalaşyk ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organlary tarapyndan berilýän orderleriň alnan pursatyndan güýje girýär. Order bermekden boýun gaçyrylmagy barada alty aýyň içinde sud tertibinde şikaýat edilip bilner.

Ýaşaýyş jaýlaryny çalyşmagyň tertibi hem-de jaýlaryň çalşylmagyna ýol bermeýän şertler şu Kodeks we beýleki kanunlar bilen bellänýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

76-njy madda. Ýaşaýyş jaýlarynyň çalşylmagyna ýol bermeýän şertler

Şu aşakdaky halatlarda ýaşaýyş jaýlarynyň çalşylmagyna ýol berilmeýär:

1) eger ýaşaýyş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasyny ýatyrmak ýa-da üýtgetmek hakynda ýa-da orderi hakyky däl diýip hasap etmek hakynda kireýine alyja hak islegi bildirilen bolsa;

2) eger ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň agzasy barada ony kooperatiwden çykarmak hakynda mesele gozgalan bolsa;

2¹) eger graždaniniň ýaşalýan öýe (öýüň belli bir bölegine), kwartira eýeçilik etmäge hukugynyň bardygy hakyndaky dawa sud tertibinde derňelýän bolsa, ýa-da onuň öýi, kwartirasy tussag astynda durýan bolsa;

3) eger jaý çalyşmak betpälçilikli ýa-da galp häsiýete eýe bolsa;

4) eger öý (ýaşaýyş jaýy) ýykylmak howpy astynda durýan bolsa ýa-da öý ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organynyň karary bilen awariýa ýagdaýyndaky ýa-da ýykylyp aýrylmaly öý diýlip hasap edilen bolsa ýa-da döwlet ýa jemgyýetçilik hajatlary üçin berilýän bolsa;

5) eger ýaşaýyş jaýy gulluk ýaşaýyş jaýy bolup durýan bolsa ýa-da ol umumy ýaşaýyş jaýynda ýerleşýän bolsa;

6) eger ýaşaýyş jaýy kolhoza degişli öýde ýerleşip, kolhoz hem çalyşmaga razylyk bermeýän bolsa;

7) eger çalşylýan jaýlaryň biri Ministrler kabinetiniň karary bilen halk hojalygynyň möhüm pudaklarynyň kärhanalarynyň, edaralarynyň we guramalarynyň, ýagny öz islegi boýunça sebäpsiz işden çykmagy zerarly ýa-da zähmet düzgün- nyzamyny bozanlygy, ýa-da jenaýat edenligi üçin kärhana, edara, gurama bilen zähmet gatnaşyklaryny kesen işçileri we gullukçylary (özleriniň bile ýaşaýan adamlary bilen bilelikde) öýlerinden sud tertibinde göçürmäge ýol berilýän kärhanalaryň, edaralaryň we guramalaryň spisoklaryna girizilen kärhananyň, edaranyň, guramanyň öýünde ýerleşen bolsa. Beýleki esaslar boýunça zähmet gatnaşyklaryny kesen, şeýle hem zähmet gatnaşyklary bilen baglanyşykly bolmadyk ýagdaýda jaý alan graždanlar jaýlaryny umumy esaslarda çalyşmaga haklydyr;

8) eger jaý çalşylmagy netijesinde kireýine alyjynyň ýaşaýyş meýdanynyň ölçegi ýaşaýyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäçleriň hasabyna almak üçin bellenen normadan az bolup çyksa; muňa ýaşaýyş jaýlaryny maşgalany (är-aýaly, işe ýarawsyz ene-atanyň çagalary bilen, kemala gelmedik çagalary ene-atasy bilen we başgalar) birikdirmek zerurlygy zerarly çalyşmak halatlary girmeyär.

9) kanunlarda bellänilýän beýleki halatlarda.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

77-nji madda. Ýaşayş jaýlaryny çalyşmagyň kadalary

Ýaşayş jaýlaryny çalyşmagyň kadalary Ministrler Kabineti tarapyndan tassyklanýar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

78-nji madda. Ýaşayş jaýlarynyň çalşylmagyny hakyky däl diýip hasap etmek

Şu Kodeksiň 76-njy maddasynda göz önünde tutulan şertler bar mahalynda ýaşayş jaýlarynyň çalşylmagy hakyky däl diýlip hasap edilýär.

Graždan kodeksinde geleşigi hakyky däl diýip hasap etmek üçin bellenen esaslar bar bolanda hem jaýyň çalşylmagy hakyky däl diýlip hasap edilip bilner.

Jaýyň çalşylmagyny hakyky däl diýip hasap etmek işi sud tertibinde geçirilýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

79-njy madda. Ýaşayş jaýlarynyň çalşylmagynyň hakyky däl diýlip hasap edilmeginiň netijeleri

Ýaşayş jaýlarynyň çalşylmagy hakyky däl diýlip hasap edilen wagtynda taraplar öňki eýeläp oturan ýaşayş jaýlaryna göçürilmäge degişlidir.

Jaýyň çalşylmagy taraplaryň biriniň kanuna ters gelýän hereketleri netijesinde hakyky däl diýlip hasap edilýän halatlarynda günäkär tarap jaý çalyşmagyň netijesinde ýüze çykan zyýany (goş-golamlary daşamagyň, jaýy remont etmegiň gymmatyny we ş. m.) beýleki tarapa tölemäge borçludur.

Jaý çalşylanda tarapyň bikanun alan puly we emlägi döwletiň haýryna geçirilýär.

80-nji madda güýjüni ýitiren – *1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda.*

81-nji madda. Ýaşayş jaýyny kireýine alyjynyň öz eýeläp oturan jaýynyň deregine kiçi ölçegli ýaşayş jaýynyň berilmegi baradaky hukugy

Bellenilen normalardan artyk ýaşayş jaý meýdany bolan ýaşayş jaýyny kireýine alyjy öz maşgala çlenleriniň razylygy bilen ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organyndan, kärhanadan, edaradan, guramadan (ýaşayş öýüniň nirä degişlidigine baglylykda) bellenen tertipde özüniň eýeläp oturan jaýynyň deregine kiçi ölçegli ýaşayş jaýynyň berilmegini talap etmäge haklydyr.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

82-nji madda. Aýratyn kwartirany kireýine alyjynyň artyk ýaşayş jaý meýdanyna beýleki graždanlary ýaşamaga getirmek hukugy

Aýratyn kwartiradan peýdalanýan kireýine alyjy meýdany dokuz kwadrat metrden az bolmadyk aýratynlykda ýerleşen artyk otagyna özüniň islegi boýunça ýaşayş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäçleriň hasabynda durýan beýleki graždanlary ýaşamaga getirmek hakynda ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organynyň, kärhananyň,

edaranyň, guramanyň önünde (ýaşayyş öýüniň nirä degişlidigine baglylykda) haýyş gozgap biler. Eger bu haýyş kanagatlandyrylsa, şol görkezilen adamlar bilen ýaşayyş jaýyny kireýine almak-bermek barada aýratyn şertnama baglaşylýar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

83-nji madda. Ýaşayyş jaýyny başga birine kireýine bermek

Ýaşayyş jaýyny kireýine alyjy özi bilen bilelikde ýaşayan maşgala çlenleriniň razylygy we kireýine berijiniň razylygy bilen ýaşayyş jaýyny şu Kodeksde bellenen halatlarda hem-de tertipde başga birine kireýine bermäge haklydyr.

Eger kwartirada başga kireýine alyjylar ýaşayan bolsa, ýaşayyş jaýlaryny başga birine kireýine bermek üçin şolaryň hem razylygyny almak gerekdir.

Kireýine alyjy eýeleýän ýaşayyş jaý meýdanynyň bir bölegini, wagtlaýyn başga ýere giden mahalynda bolsa бүтін jaýyny (ýaşayyş jaýyndan peýdalanmak hukugynyň saklanýan döwrüniň dowamynda) başga birine kireýine berip biler, şunda esasy kireýine alyjy kireýine almak-bermek şertnamasy boýunça kireýine berijiniň önünde jogapkär bolmagynda galýar.

Esasy kireýine alyjydan jaýy kireýine almak şertnamasy esasynda şol ýaşayyş jaýynda ýaşayan adamlaryň bu ýaşayyş jaý barada özbaşdak hukugy ýokdur.

84-nji madda. Ýaşayyş jaýyny başga birine kireýine bermek şertnamasyny resmileşdirmek

Ýaşayyş jaýyny esasy kireýine alyjynyň başga birine kireýine beriş şertnamasy ýazmaça görnüşde baglaşylýp, soňra ýaşayyş jaý-ulanyş guramasynda registrasiýa edilýär.

85-nji madda. Ýaşayyş jaýyny başga birine kireýine bermäge ýol bermeýän şertler

Şu aşakdaky halatlarda ýaşayyş jaýyny başga birine kireýine bermäge ýol berilmeýär:

1) eger esasy kireýine alyjydan kireýine alyjynyň göçürilip getirilmegi netijesinde ýaşayyş jaý meýdanynyň şonda ýaşayan her birine düşýän möçberi bellenen normadan az bolup çyksa (42-nji madda);

2) umumy ýaşayyş jaýlarynda hem-de gulluk ýaşayyş jaýlarynda;

3) Türkmenistan SSR-niň kanunlarynda bellenen beýleki halatlarda.

86-njy madda. Ýaşayyş jaýyny başga birine kireýine bermegiň bellenen tertibiniň berjaý edilmezliginiň netijeleri

Ýaşayyş jaýynyň şu Kodeksiň 83-85-nji maddalarynyň talaplarynyň bozulmagy bilen esasy kireýine alyjy tarapyndan başga birine kireýine berilmegi jaýy başga birine kireýine bermek şertnamasynyň hakyky bolmazlygyna getirýär. Şeýle halatda ýaşayyş jaýyna bikanun göçüp baran graždanlar ony boşatmaga borçludyr, boşatmakdan boýun gaçyrylan mahalynda bolsa olar başga ýaşayyş jaýy berilmezden sud tertibinde göçürilmäge degişlidir.

87-nji madda. Başga birine kireýine bermek şertnamasy boýunça ýaşayyş jaýyndan peýdalanylandygy üçin hem-de kommunal hyzmatlar üçin tölenýän hak

Başga birine kireýine bermek şertnamasy boýunça ýaşayyş jaýyndan peýdalanylandygy üçin we kommunal hyzmatlar üçin tölenmeli hak taraplaryň ylalaşmagy esasynda, ýöne welin şu jaý üçin kireýine alyjynyň özüniň tölenýän jaý kireýinden hem-de kommunal hyzmatlar üçin tölenýän çykadjylardan artyk bolmazlyk şerti bilen kesgitlenýär.

Esasy kireýine alyjydan jaýy kireýine alana peýdalanmak üçin öý goş-golamy berlen wagtynda taraplaryň gatnaşygy Graždan kodeksi bilen düzgünleşdirilýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

88-nji madda. Zähmet çekmän girdeji gazanmak üçin peýdalanylýan ýaşayyş jaýyny yzyna almak

Esasy kireýine alyjy aýratynlykdaky (üstünden geçilmeýän) otagyny zähmet çekmän girdeji gazanmak maksady bilen başga birine birsyhly kireýine berýän mahalynda, şol otag sud tertibinde elinden alynmaga degişlidir.

Esasy kireýine alyjy artyk ýaşayyş jaý meýdanyny zähmet çekmän girdeji gazanmak maksady bilen başga birine birsyhly kireýine berýän mahalynda esasy kireýine alyjynyň eýeläp oturan kwartirasy sud tertibinde elinden alnyp, onuň ýerine bolsa şu Kodeksiň 107-nji maddasynyň talaplaryna laýyklykda ýaşayyş jaýy berlip bilner.

Ýaşayyş jaýy zähmet çekmän girdeji gazanmak maksady bilen başga birine kireýine berlen mahalynda alnan pul döwletiň haýryna geçirilmelidir.

89-njy madda. Ýaşayyş jaýyny başga birine kireýine bermek şertnamasynyň güýjüniň bes edilmegi

Ýaşayyş jaýyny başga birine kireýine bermek şertnamasynyň möhleti gutarandan soň, esasy kireýine alyjydan jaýy kireýine alan adamyň şertnamanyň dikeldilmegini talap etmäge haky ýokdur hem-de esasy kireýine alyjynyň talap etmegi boýunça özüniň kireýine alan jaýyny boşatmaga borçludur. Jaýy boşatmakdan boýun gaçyran mahalynda ol başga ýaşayyş jaýy berilmezden sud tertibinde göçürilmäge degişlidir.

Eger başga birine kireýine bermek şertnamasy möhleti görkezilmän baglaşylan bolsa, esasy kireýine alyjy başga birine kireýine bermek, şertnamasynyň güýjüni bes edýänligi hakynda üç aý öňünden jaýy kireýine alana duýdurmaga borçludur.

Başga birine kireýine bermek şertnamasy şu Kodeksiň 73-nji maddasynda we 108-nji maddasynyň birinji böleginde göz önünde tutulan esaslar boýunça möhletinden öň ýatyrylyp bilner.

90-njy madda. Wagtlaýyn ýaşajylar

Ýaşayyş jaýyny kireýine alyjy we onuň bilen bile ýaşayan maşgala çlenleri özara ylalaşyp, özleriniň peýdalanmagynda durýan ýaşayyş jaýynda beýleki graždanlaryň (wagtlaýyn ýaşajylaryň) wagtlaýyn ýaşamagyna, ýagny şol graždanlar bilen başga birine kireýine bermek şertnamasy baglaşmazdan hem-de ýaşayyş jaýyndan peýdalanylandygy üçin hak almazdan wagtlaýyn ýaşamagyna ygtyýar edip biler.

Wagtlaýyn ýaşajylaryň bir ýarym aýdan artyk möhlet bilen ýaşamaga geçirilmegine bellenen ýaşayyş jaý meýdanynyň normasy (42-nji madda) berjaý edilen mahalynda ýol berilýär.

Wagtlaýyn ýaşajylaryň ýaşayyş jaý barada özbaşdak hukugy ýokdur hem-de

kireýine alyjynyň ýa-da onuň bilen bile ýaşayan maşgala çlenleriniň talap etmegi boýunça jaýy haýal etmän boşatmaga borçludylar. Olar jaýy boşatmakdan boýun gaçyran mahalynda, kireýine alyjynyň ýa-da onuň maşgala çlenleriniň wagtlaýyn ýaşajylara başga jaý bermezden, olary sud tertibinde göçürmegi talap etmäge haky bardyr.

91-nji madda. Ýaşajys jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasynyň güýji bes edilen mahalynda esasy kireýine alyjydan jaýy kireýine alanlary we wagtlaýyn ýaşajylary göçürmek

Ýaşajys jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasynyň güýjüniň bes edilmegi bilen bir wagtda başga birine kireýine bermek şertnamasynyň güýji hem bes edilýär we esasy kireýine alyjydan jaýy kireýine alan, şeýle hem wagtlaýyn ýaşajylar jaýy boşatmakdan boýun gaçyran mahalynda olar başga ýaşajys jaýy berilmezden sud tertibinde göçürilmäge degişlidir.

92-nji madda. Ýaşajys jaýyny düýpli remont etmek bilen baglanyşykly graždanlara ýaşajys jaýlaryny bermek

Döwlet ýa-da jemgyýetçilik ýaşajys jaý fondunyň ýaşajys öýi düýpli remont edilende jaýy kireýine alyjyny göçürmezden remont etmek mümkin bolmadyk halatynda, jaýy kireýine beriji düýpli remont geçirilýän döwrüň dowamynda kireýine alyja we onuň maşgala çlenlerine başga ýaşajys jaýyny bermäge borçludyr, şunda remont edilýän jaýy kireýine almak-bermek şertnamasy ýatyrylmaýar. Kireýine alyjy bu jaýa göçmekden boýun gaçyran mahalynda kireýine beriji onuň sud tertibinde göçürilmegini talap edip biler.

Kireýine alyjyny we onuň maşgala çlenlerini öz eýeläp oturan jaýyndan başga bir ýaşajys jaý meýdanyna hem-de ondan yzyna (remont gutarandan soň) göçürmek işi öz garamagynda remont edilmeli ýaşajys jaýy bolan ýaşajys jaý-ulanys guramasynyň (kireýine berijiniň) güýçleri we serişdeleri arkaly, şol guramanyň hasabyna amala aşyrylýar.

Düýpli remont geçirilýän mahalynda berilýän ýaşajys jaýy sanitariýa we tehniki talaplara laýyk gelmelidir.

Kireýine alyjy diňe düýpli remontyň geçirilýän wagty üçin özüne berlen jaýyň kireýini töleýär.

Öýüň remonty gutarandan soň kireýine alyjynyň öňki ýaşajys jaýyna göçüp barmaga haky bardyr.

Düýpli remont geçirilýän döwürde ýaşajys jaýyny bermegiň deregine kireýine alyja we onuň maşgala çlenlerine olaryň razylygy boýunça abadanlaşdyrylan başga ýaşajys jaýy hemişelik peýdalanmak üçin berlip bilner.

93-nji madda. Düýpli remont netijesinde ýaşajys jaý meýdanynyň ölçegi düýpli üýtgän mahalynda kireýine alyja başga ýaşajys jaýyny bermek

Kireýine alyjynyň we onuň maşgala çlenleriniň ýaşayan ýaşajys jaýy düýpli remont edilmegi netijesinde ozalky durşuna saklanylyp bilinmejek ýa-da ep-esli giňeldiljek bolsa, şoňa görä-de kireýine alyjynyň artyk ýaşajys meýdany emele gelyän bolsa, kireýine alyja we onuň maşgala çlenlerine düýpli remonta başlanmazdan ozal abadanlaşdyrylan başga ýaşajys jaýy berilmelidir. Eger düýpli remontyň netijesinde ýaşajys jaýy ep-esli kiçelýän bolsa, jaýy kireýine alyjynyň we onuň maşgala çlenleriniň talap etmegi boýunça düýpli

remonta başlanmazdan ozal olara abadanlaşdyrylan başga jaý berilmelidir. Şunda jedel ýüze çyksa, mesele sud tertibinde çözülýär.

94-nji madda. Ýaşayş jaýynyň enjamlaşdyrylyşyny we planlaşdyrylyşyny üýtgetmek

Ýaşayş jaýynyň ýa-da kömekçi jaýlaryň enjamlaşdyrylyşyny we planlaşdyrylyşyny üýtgetmek işi diňe kwartiranyň abadanlaşdyrylyşyny ýokarlandyrmak maksady bilen geçirilip bilner hem-de muňa diňe kireýine alyjynyň, onuň maşgala çlenleriniň we kireýine berijiniň razylyk bermegi hem-de ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organlarynyň ygtyýar bermegi arkaly ýol berilýär. Kireýine alyjy bilen maşgala çlenleriniň arasynda ylalaşyga gelinmese, şeýle hem kireýine beriji şeýle etmekden boýun gaçyran mahalynda jedel sud tertibinde çözülip bilner.

Ýaşayş jaýynyň ýa-da kömekçi jaýynyň enjamlaşdyrylyşyny ýa-da planlaşdyrylyşyny özbaşdak üýtgeden kireýine alyjy şol jaýy öz hasabyna öňki ýagdaýyna getirmäge borçludyr.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

95-nji madda. Ýaşayş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasyny üýtgetmek

Ýaşayş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasy şu Kodeksde we beýleki kanunçylyk aktlarynda göz önünde tutulan halatlardan başga halatlarda, diňe kireýine alyjynyň, onuň maşgala çlenleriniň we kireýine berijiniň razylygy bilen üýtgedilip bilner.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

96-njy madda. Kireýine alyjynyň maşgala çleniniň talaby boýunça ýaşayş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasyny üýtgetmek

Kireýine alyjynyň maşgalasynyň kemala gelen çleni ýaşayş jaýyny kireýine almak-bermek barada özi bilen aýratyn şertnama baglaşmagy talap etmäge haklydyr, eger muňa kireýine alyjynyň hem-de onuň bilen bile ýaşayan kemala gelen beýleki maşgala çlenleriniň razylygy bolsa şeýtmäge haklydyr hem-de onuň paýyna düşýän ýaşayş jaý meýdanyna laýyklykda oňa şu Kodeksiň 56-njy maddasynyň talaplaryny kanagatlandyryýan ýaşayş jaýy berlip bilner.

Ýaşayş jaýyny kireýine almak-bermek baradaky aýratyn şertnamany baglaşmak talaby bilen baglanyşykly ýüze çykýan jedeller sud tertibinde çözülýär.

Şu maddada bellenen kadalar Ministrler Kabinetiniň karary bilen halk hojalygynyň möhüm pudaklarynyň kärhanalarynyň, edaralarynyň we guramalarynyň, ýagny öz islegi boýunça sebäpsiz işden çykmagy zerarly ýa-da zähmet düzgün-nyzamyny bozanlygy, ýa-da jenaýat edenligi üçin kärhana, edara, gurama bilen zähmet gatnaşyklaryny kesen işçileri we gullukçylary (özleriniň bile ýaşayan adamlary bilen bilelikde) öýlerinden sud tertibinde göçürmäge ýol berilýän kärhanalaryň, edaralaryň we guramalaryň spisoklaryna girizilen kärhananyň, edaranyň, guramanyň öýlerindäki ýaşayş jaýlaryny kireýine almak-bermek barada ulanylmaýar, ýöne muňa graždanlaryň zähmet gatnaşyklary bilen baglanyşykly bolmadyk ýagdaýda kwartira alan ýa-da şu maddada görkezilen sebäplerden başga sebäplere görä işden çykan halaty girmeýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

97-nji madda. Bir maşgala birigýän kireýine alyjylaryň talaby boýunça ýaşayyş jaýyny almak-bermek şertnamasyny üýtgetmek

Bir kwartirada ýaşayan we ondaky ýaşayyş jaýlaryndan aýry-aýry şertnamalar boýunça peýdalanýan graždanlar bir maşgala birigen mahalynda, olaryň haýsy-da bolsa biri bilen özleriniň eýeleýän бүтін jaýy barada bir sany kireýine almak-bermek şertnamasyny baglaşmagy talap etmäge haky bardyr.

Kireýine berijiniň ýaşayyş jaýyny kireýine almak-bermek barada bir sany şertnamany baglaşmakdan boýun gaçyrmagyna sud tertibinde şikaýat edilip bilner.

98-nji madda. Maşgalanyň beýleki çleniniň kireýine alyjy diýlip hasap edilmegi netijesinde ýaşayyş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasyny üýtgetmek

Maşgalanyň kemala gelen çleni kireýine alyjynyň we maşgalanyň beýleki kemala gelen çlenleriniň razylygy bilen kireýine almak-bermek barada ozalky baglaşylan şertnama boýunça ilki başky kireýine alyjynyň ýerine özüni kireýine alyjy diýip hasap etmegi talap edip biler. Kireýine alyjy aradan çykan mahalynda onuň kemala gelen maşgala çleniniň islendik birine hem şeýle hukuk degişlidir.

Maşgala çleniniň kireýine alyjy diýlip hasap edilmegi bilen baglanyşykly ýüze çykyan jedeller sud tertibinde çözülýär.

Şu maddada bellenen kadalar Ministrler Kabinetiniň karary bilen halk hojalygynyň möhüm pudaklarynyň, kärhanalarynyň, edaralarynyň we guramalarynyň, ýagny öz islegi boýunça sebäpsiz işden çykmagy zerarly ýa-da zähmet düzgün-nyzamyny bozanlygy, ýa-da jenaýat edenligi üçin kärhana, edara, gurama bilen zähmet gatnaşyklaryny kesen işçileri we gullukçylary (özleriniň bile ýaşayan adamlary bilen bilelikde) öýlerinden sud tertibinde göçürmäge ýol berilýän kärhanalaryň, edaralaryň we guramalaryň spisoklaryna girizilen kärhananyň, edaranyň, guramanyň öýlerindäki ýaşayyş jaýlaryny kireýine almak-bermek barada ulanylmaýar, ýöne muňa kireýine alyjynyň aradan çykan ýa-da graždanyň zähmet gatnaşyklary bilen baglanyşykly bolmadyk ýagdaýda kwartira alan ýa-da şu maddada görkezilen sebäplerden başga sebäplere görä işden çykan halaty girmeyär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

99-njy madda. Ýaşayyş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasynyň ýatyrylmagy

Ýaşayyş jaýyny kireýine alyjynyň öz maşgala çlenleriniň razylygy bilen jaýy kireýine almak-bermek şertnamasyny islendik wagt ýatyrmaga haky bardyr.

Kireýine alyjy we onuň maşgala çlenleri hemişelik ýaşamak üçin başga ýere giden mahalynda ýaşayyş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasy şolaryň giden gününden ýatyrylan diýlip hasap edilýär.

Döwlet we jemgyýetçilik ýaşayyş jaý fondunyň öýlerindäki ýaşayyş jaýy kireýine almak-bermek şertnamasy jaýy kireýine berijiniň talap etmegi boýunça diňe kanunda kesgitlenilen esaslarda we diňe sud tertibinde ýatyrylyp bilner, ýöne ýykylmak howpy astynda durýan öýlerden göçürmek halatlary muňa girmeyär.

100-nji madda. Ýaşayyş jaýlaryndan göçürmek

Döwlet ýa-da jemgyýetçilik ýaşayyş jaý fondunyň öýündäki ýaşayyş jaýyndan

göçürmäge diňe kanunda bellenen esaslarda ýol berilýär.

Göçürmek sud tertibinde amala aşyrylýar. Ýaşaaýyş jaýyny diňe baş-başdaklyk edip eýelän ýa-da ýykylmak howpy astynda durýan öýlerde ýaşaaýan adamlary prokuroryň sanksiýasy bilen administratiw tertipde göçürmäge ýol berilýär.

Şu Kodeksde görkezilen halatlardan başga halatlarda, ýaşaaýyş jaýlaryndan göçürilýän graždanlara şol bir wagtyň özünde başga ýaşaaýyş jaýy berilýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

101-nji madda. Graždanlary başga abadanlaşdyrylan ýaşaaýyş jaýyny bermek bilen göçürmek

Graždanlara şu aşakdaky halatlarda başga abadanlaşdyrylan ýaşaaýyş jaýyny bermek bilen olar döwlet we jemgyýetçilik ýaşaaýyş jaý fondunyň ýaşaaýyş öýlerinden göçürilýär, eger:

ýaşaaýyş jaýy ýerleşýän öý ýykylýp aýrylmaga degişli bolsa;

öýi (ýaşaaýyş jaýy) ýykylmak howpy astynda durýan bolsa;

öýi (ýaşaaýyş jaýy) ýaşalmaýan jaýa öwürmek üçin täzeden enjamlaşdyrmaga degişli bolsa.

102-nji madda. Öýüň (ýaşaaýyş jaýynyň) ýykylýp aýrylmagy ýa-da täzeden enjamlaşdyrylmagy bilen baglanyşykly ýaşaaýyş jaýyny bermek

Eger ýaşaaýyş jaýy ýerleşýän öý döwlet ýa-da jemgyýetçilik hajatlary üçin ýer uçastogyny yzyna almak bilen baglanyşykly ýykyp aýrylmaly bolsa, şeýle hem eger öýi (ýaşaaýyş jaýyny) ýaşalmaýan jaýa öwürmek üçin täzeden enjamlaşdyrmaly bolsa, şol öýden (ýaşaaýyş jaýyndan) göçürilýän graždanlara şol ýer uçastogy berilýän ýa-da täzeden enjamlaşdyrylmaly şol öý (ýaşaaýyş jaýy) berilýän döwlet, kooperatiw ýa-da jemgyýetçilik guramasy tarapyndan abadanlaşdyrylan başga ýaşaaýyş jaýy berilýär.

Öýüň başga hili halatlarda ýykylýp aýrylmagy zerarly şol öýden göçürilýän graždanlara abadanlaşdyrylan başga ýaşaaýyş jaýy ýykylmaly şol öý özlerine degişli bolan döwlet, kooperatiw guramasy ýa-da başga jemgyýetçilik guramasy tarapyndan berilýär. Bu guramanyň ýaşaaýyş jaýyny bermäge mümkinçiligi bolmadyk wagtynda bolsa - ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organy tarapyndan berilýär.

Şu maddanyň birinji böleginde görkezilen esaslarda graždanlary başga ýaşaaýyş jaýyna göçürmeklik ýer uçastogy berilýän ýa-da öý (ýaşaaýyş jaýy) berilýän guramanyň hasabyna amala aşyrylýar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

103-nji madda. Ýykylmak howpy astynda durýan öýlerden göçürmek bilen baglanyşykly ýaşaaýyş jaýyny bermek

Eger öý (ýaşaaýyş jaýy) ýykylmak howpy astynda durýan bolsa, şol öýden (ýaşaaýyş jaýyndan) göçürilýän graždanlara ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organynyň karary boýunça ýerli ýerine ýetiriji häkimiýetiň öýünden ýa-da degişli döwlet, kooperatiw guramasynyň ýa başga jemgyýetçilik guramasynyň öýünden abadanlaşdyrylan başga ýaşaaýyş jaýy berilýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

104-nji madda. Hakyky harby gullukdan goýberilen adamlary abadanlaşdyrylan başga jaý bermek bilen göçürmek

Ýaragly Güýçleriniň hakyky harby gullukdan otstawka ýa-da zapasa goýberilen ofiserleri, praporşikleri we miçmanlary, möhletinden daşary gulluk edýän harby gullukçylary hem-de olara deňleşdirilen adamlar, şeýle hem olar bilen bile ýaşayan adamlar abadanlaşdyrylan başga ýaşayyş jaýynyň berilmegi bilen harby şäherjiklerde ýaşayan öz ýaşayyş jaýlaryndan göçürilip bilnerler. Ýaragly Güýçleri bilen gatnaşygyny bes eden beýleki adamlar hem edil şeýle tertipde harby şäherjiklerden göçürilmäge degişlidir.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

105-nji madda. Göçürmek bilen baglanyşykly abadanlaşdyrylan başga ýaşayyş jaýyny bermek

Göçürmek bilen baglanyşykly graždanlara berilýän başga abadanlaşdyrylan ýaşayyş jaýy şu Kodeksiň 44-nji we 45-nji maddalarynyň talaplaryna gelmelidir hem-de onuň ölçeği göçürilýäniň eýeläp oturan jaýyndan kiçi bolmaly däldir.

Eger kireýine alyjy aýratyn kwartirany ýa-da birden köp otagy eýeläp oturan bolsa, oňa degişli suratda aýratyn kwartira ýa-da öňki otaglarynyň sanyna laýyk jaý berilmelidir.

Eger kireýine alyjynyň artyk ýaşayyş jaý meýdany bolan bolsa, onda oňa şu Kodeksiň 42-nji maddasynda göz önünde tutulan norma laýyklykda jaý berilýär, goşmaça ýaşayyş jaý meýdanyny almaga hukugy bolan kireýine alyja ýa-da onuň bilen bile ýaşayan adama bolsa - goşmaça ýaşayyş jaý meýdanyny almak hukugynyň nazara alynmagy esasynda jaý berilýär.

Göçürilýän adama berilýän ýaşayyş jaýy onuň ýerleşýän adresi bilen bilelikde suduň kireýine almak-bermek şertnamasyny ýatyrnak hem-de kireýine alyjyny göçürmek hakyndaky kararynda, administratiw tertipde göçürilende bolsa prokuroryň kararynda görkezilmelidir.

106-njy madda. Graždanlary başga ýaşayyş jaýyny bermek bilen göçürmek

Şu aşakdakylar başga ýaşayyş jaýyny bermek bilen göçürilip bilner:

ýaşayyş jaýyny beren halk hojalygynyň möhüm pudaklarynyň kärhanalary, edaralary, guramalary bilen hiç bir sebäpsiz, öz islegleri boýunça ýa-da zähmet düzgün-nyzamyny bozanlygy üçin ýa-da jenaýat edenligi üçin zähmet gatnaşyklaryny bes eden işçiler we gullukçylar (özleriniň bile ýaşayan adamlary bilen bilelikde). Şeýle kärhanalaryň, edaralaryň, guramalaryň spisoklary Ministrler kabineti tarapyndan tassyklanylýar;

kolhozlaryň öýlerinde ýaşayyş jaýyny alan graždanlar, eger olar kolhoz çlenliginden çykarylan ýa-da öz islegleri boýunça kolhozdan çykyp giden bolsalar;

ata-enelik hukugyndan mahrum edilse-de, şol çagalary bilen bile ýaşayan graždanlar.

Başga ýaşayyş jaýyny bermek bilen graždanlary göçürmegiň beýleki halatlary hem kanunçylyk tarapyndan göz önünde tutulyp bilner.

Maşgala çagalary öýi ýatyrylan halatynda, ata – eneler - terbiýeçiler özlerine bu maksat üçin berlen ýaşayyş jaýyny boşatmaga borçludylar (41¹-nji madda), eger jaýy boşatmakdan boýun towasalar, onda olara abadanlaşdyrylan başga ýaşayyş jaýyny bermek bilen ozalky eýeleýän jaýlaryndan çykarylmağa degişlidir. Ata-eneler -

terbiýeçiler mundan beýläk çagalary terbiýelemek işinden çetleşdirilen halatynda, olara başga ýaşayyş jaýyny bermek bilen, eýeläp oturan ýaşayyş jaýlaryndan çykarylyp bilner.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

107-nji madda. Göçürmek bilen baglanyşykly başga ýaşayyş jaýyny bermek

Göçürmek bilen baglanyşykly graždanlara berilýän başga ýaşayyş jaýy sanitariýa we tehnik talaplara laýyk gelmelidir hem-de şol ilatly punktuň çäginde, oba ýerlerinde kolhozlaryň we sowhozlaryň öýlerinden göçürilýän mahalynda bolsa (106-njy we 118-nji maddalar) posýologyň we obanyň territoriýasynyň çäginde bolmalydyr.

Göçürilýän adama berilýän ýaşayyş jaýy onuň ýerleşýän adresi bilen bilelikde suduň kireýine almak-bermek şertnamasyny ýatyrnak hem-de kireýine alyjyny göçürmek hakyndaky kararynda görkezilmelidir.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

108-nji madda. Graždanlary başga ýaşayyş jaýy bermezden göçürmek

Eger ýaşayyş jaýyny kireýine alyjy, onuň maşgala agzalary ýa-da olar bilen bile ýaşayan beýleki adamlar ýaşayyş jaýyny birsyhly berbatlap ýa-da zaýalap gelýän bolsalar, ýa-da ony başga maksat üçin ulanýan bolsalar, ýa-da beýlekileri özlari bilen bir kwartirada ýa-da bir öýde ýaşar ýaly etmeseler, duýduryş we jemgyýetçilik täsir ediş çäreleri hem netije bermedik bolsa, jaýy kireýine berijiniň ýa-da beýleki gyzyklanýan adamlaryň talap etmegi boýunça günäkärler başga ýaşayyş jaýyny berilmezden göçürilýär.

Bilelikde ýaşamagyň mümkin dældigi üçin başga ýaşayyş jaýyny bermezden göçürmäge degişli adamlar göçürilmegiň deregine ýaşayan jaýyny çalyşmaga gyzyklanýan tarapyň görkezen başga ýaşayyş jaýy bilen çalyşmaga sud tarapyndan borçly edilip bilner.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

109-njy madda. Graždanlary baş-başdaklyk edip eýelän ýaşayyş jaýlaryndan göçürmek

Ýaşayyş jaýyny baş-başdaklyk edip eýelän adamlar, şu Kodeksiň 100-nji maddasynyň ikinji böleginde göz önünde tutulan tertipde, başga ýaşayyş jaýy berilmezden göçürilýär.

110-njy madda. Orderi hakyky däl diýip hasap etmegiň netijeleri

Ýaşayyş jaýy üçin berlen orderi alan adamlaryň kanuna ters gelýän hereketler etmegi netijesinde order hakyky däl diýlip hasap edilen mahalynda, olar başga ýaşayyş jaýy berilmezden göçürilmäge degişlidir. Eger orderde görkezilen graždanlar ozal döwlet ýa-da jemgyýetçilik ýaşayyş jaý fondunyň öýündäki ýaşayyş jaýyndan peýdalanan bolsalar, onda olara ozalky ýaşan jaýy ýa-da başga ýaşayyş jaýy berilmelidir.

Eger order şu maddanyň birinji böleginde görkezilen esaslardan başga esaslar boýunça hakyky däl diýlip hasap edilen bolsa, orderde görkezilen graždanlar olara ozalky ýaşan jaýyny ýa-da başga ýaşayyş jaýyny bermek bilen göçürilmelidir (105-nji madda).

3-nji bap

GULLUK ÝAŞAÝYŞ JAÝLARYNDAN PEÝDALANMAK

111-nji madda. Gulluk ýaşaýyş jaýlary

Gulluk ýaşaýyş jaýlary özleriniň zähmet gatnaşyklarynyň häsiýeti bilen baglanyşykly bolup, işleýän ýerinde ýa-da onuň golaýynda ýaşamaly bolan graždanlary göçürüp getirmek üçin niýetlenilýär. Ýaşaýyş jaýy etrabyň, şäheriň, şäherdäki etrabyň häkiminiň karary bilen gulluk ýaşaýyş jaýlarynyň hataryna goşulýar. Gulluk ýaşaýyş jaýlary üçin kada bolşy ýaly aýratyn kwartiralar berilýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

112-nji madda. Gulluk ýaşaýyş jaýlary berlip bilinjek işgärleriň kategoriýalarynyň sanawy

Gulluk ýaşaýyş jaýlary berlip bilinjek işgärleriň kategoriýalarynyň sanawy Ministrler kabineti tarapyndan bellenilýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

113-nji madda. Sowhozlara degişli öýlerdäki gulluk ýaşaýyş jaýlary

Sowhozlaryň öýlerindäki ýaşaýyş jaýlary sowhozlaryň işgärlerini hem-de häzirki dowam edýän düzgüne laýyklykda sowhozlaryň öýlerinden ýaşaýyş jaý meýdany berilýän beýleki adamlary ýaşamaga göçürüp eltmek üçin niýetlenilýär hem-de olar gulluk ýaşaýyş jaýlarynyň hataryna girizilýär.

114-nji madda. Kolhozlara degişli öýlerdäki gulluk ýaşaýyş jaýlary

Kolhozlara degişli öýlerde (şol sanda şu Kodeksiň güýje girizilmeginden ozal göçülip gelnen öýlerde hem) ýaşaýyş jaýlaryny gulluk ýaşaýyş jaýlarynyň hataryna goşmak hem-de şeýle jaýlar berlip bilinjek işgärleriň kategoriýalarynyň pereçenini bellemek işi kolhoz çlenleriniň umumy ýygnağynyň ýa-da upolnomoçennylaryň ýygnağynyň karary, ýagny karary boýunça amala aşyrylýar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

115-nji madda. Harby gullukçylaryň aýry-aýry kategoriýalary üçin gulluk ýaşaýyş jaýlary

Ministrler kabinetiniň kesgitleýän halatlarynda gulluk ýaşaýyş jaýlary harby gullukçylaryň aýry-aýry kategoriýalaryna berlip bilner.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

116-njy madda. Gulluk ýaşaýyş jaýlaryny bermegiň we olardan peýdalanmagyň tertibi

Gulluk ýaşaýyş jaýlaryny bermegiň we olardan peýdalanmagyň tertibi şu Kodeks we beýleki kanunlar bilen bellenýär.

Gulluk ýaşaýyş jaýyny bermek hakyndaky karar özleriniň garamagynda şol gulluk

ýaşaýyş jaýlary bolan kärhananyň, edaranyň, guramanyň administrasiýasy, kolhoz prawleniýesi, beýleki kooperativ guramalarynyň, olaryň birleşikleriniň organlary, profsoýuz organlary hem-de beýleki jemgyýetçilik guramalary, harby bölümiň komandowaniýesi tarapyndan kabul edilýär.

Kabul edilen karara laýyklykda, gulluk ýaşaýyş jaýy etrap, şäher, şäherdäki etrap häkimi tarapyndan berilýän ýörite order boýunça peýdalanmak üçin berilýär.

Gulluk ýaşaýyş jaýlaryny bermegiň tertibi hakyndaky düzgünnama, gulluk ýaşaýyş jaýyny eýelemek üçin berilýän orderiň formasy hem-de gulluk ýaşaýyş jaýyny kireýine almak-bermek baradaky tipli şertnama Ministrler kabineti tarapyndan tassyklanýar.

Gulluk ýaşaýyş jaýlaryndan peýdalanmak barada şu Kodeksiň 55 - 70-nji we 92-nji, 93-nji, 95-nji maddalarynda bellenen, ýaşaýyş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasy hakyndaky kadalar ulanylýar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

117-nji madda. Başga ýaşaýyş jaýy berilmezden gulluk ýaşaýyş jaýlaryndan göçürmek

Kärhana, edara, gurama bilen zähmet gatnaşyklaryny kesen işçiler we gullukçylar, şeýle hem kolhoz çlenliginden çykarylan ýa-da öz islegi boýunça kolhozdan çykan graždanlar özleri bilen bile ýaşayan ähli adamlar bilen birlikde başga ýaşaýyş jaýy berilmezden gulluk ýaşaýyş jaýyndan göçürilmäge degişlidir, ýöne 118-nji maddada göz önünde tutulan halatlar muňa girmeyär.

118-nji madda. Başga ýaşaýyş jaý meýdany berilmezden gulluk ýaşaýyş jaýlaryndan göçürilmäge ýol berilmeýän graždanlar

Şu aşakdakylar başga ýaşaýyş jaýy berilmezden gulluk ýaşaýyş jaýyndan göçürilip bilinmez:

1) uruş inwalidleri we SSSR-i goran mahalynda ýa-da beýleki harby gulluk borçlaryny ýerine ýetiren mahalynda ýaralanandygy, seňse (kontuziýa) ýa-da maýyp-müjrup bolandygy ýa-da frontda bolmagy bilen baglanyşykda keselländigi sebäpli harby gullukçylardan inwalid bolan beýleki adamlar;

2) söweşýän goşunyň sostawynda bolup, Beýik Watançylyk urşuna gatnaşanlar;

3) SSSR-i goran mahalynda ýa-da beýleki harby gulluk borçlaryny ýerine ýetiren mahalynda wepat bolan ýa-da nam-nyşansyz ýiten harby gullukçylaryň we partizanlaryň maşgalalary;

4) harby gullukçylaryň maşgalalary;

5) Içeri işler ministrliginiň organlarynyň rýadowoý we naçalnikler sostawynda gulluk borçlaryny ýerine ýetiren mahalynda ýaralanandygy, seňse ýa-da maýyp-müjrup bolandygy sebäpli inwalid bolanlar;

6) gulluk ýaşaýyş jaýyny beren kärhanada, edarada, guramada azyndan on ýyl işläp adamlar;

7) wezipesi bilen baglanyşykly ýaşaýyş jaýy berlip, soň wezipesinden boşadylan, emma gulluk ýaşaýyş jaýyny beren kärhana, edara, gurama bilen zähmet gatnaşyklaryny kesmedik adamlar;

8) kärhananyň, edaranyň, guramanyň ýatyrylmagy ýa-da işgärleriň sanynyň ýa-da ştatynyň kemeldilmegi sebäpli şeýle hem işlemegini dowam etdirmegine päsgel berýän saglyk ýagdaýyna görä işden boşadylan adamlar;

- 9) ýaşy boýunça pensionerler, personal pensionerler;
10) gulluk ýaşayyş jaýy berlip, soňra aradan çykan işgäriň maşgala çlenleri;
11) I we II topar zähmet inwalidleri, harby gullukçylardan we olar bilen deňleşdirilen adamlardan bolan I we II topar inwalidler;
12) kemala gelmedik çagalary bilen bile ýaşayan ýalňyz adamlar.
- (1991-nji ýylyň 29-njy maýyndaky we 1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunlarynyň redaksiýalarynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1991-nji ýyl, № 9-10, 103-nji madda; 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)*

4-nji bap

UMUMY ÝAŞAÝYŞ JAÝLARYNDAN PEÝDALANMAK

119-njy madda. Umumy ýaşayyş jaýlary

Işçileriň, gullukçylaryň, studentleriň, okuwçylaryň, şeýle hem beýleki graždanlaryň iş ýa-da okuw döwründe ýaşamagy üçin umumy ýaşayyş jaýlary peýdalanylýp bilner. Umumy ýaşayyş jaýlary üçin ýörite gurlan ýa-da şu maksat üçin üýtgedilip enjamlaşdyrylan ýaşayyş jaýlary berilýär. Umumy ýaşayyş jaýlary olardaky graždanlaryň ýaşamagy, kesp-käri bilen meşgullanmagy we dynç almagy üçin zerur bolan mebel, beýleki öý-hojalyk goşlary we medeni-durmuş hajatlary üçin niýetlenen zatlar bilen üpjün edilýär.

Umumy ýaşayyş jaýlary hakyndaky düzgünnama Ministrler Kabineti tarapyndan tassyklanýar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

120-nji madda. Umumy ýaşayyş jaýlaryndan ýaşayyş jaý meýdanyny bermegiň we ondan peýdalanmagyň tertibi

Umumy ýaşayyş jaýlaryndan ýaşayyş jaý meýdanyny bermegiň we ondan peýdalanmagyň tertibi şu Kodeks we beýleki kanunlary bilen bellenýär. Işçilere, gullukçylara, studentlere, okuwçylara we beýleki graždanlara olaryň işleýän ýa-da okaýan döwrüniň dowamynda umumy ýaşayyş jaýlaryndan ýaşayyş jaý meýdany umumy ýaşayyş jaýlary üçin bellenen normalary berjaý etmek bilen kärhananyň, edaranyň, guramanyň administrasiýasynyň, profsoýuz komitetiniň bilelikdäki karary boýunça berilýär.

Möhletli harby gulluga çagyrylmagy sebäpli, umumy ýaşayyş jaýyndan çykan adamlar harby gullugy geçip gutaransoň şol kärhana, edara, gurama ýa-da okuw jaýyna gaýdyp gelen halatlarynda olara ýene-de umumy ýaşayyş jaýyndan ýaşayyş jaý meýdany berilmelidir.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

121-nji madda. Umumy ýaşayyş jaýlaryndan göçürmek

Möwsümleýin, wagtlaýyn işi bes eden işgärler we möhletli zähmet şertnamasy boýunça işläň adamlar, şeýle hem okuw jaýlarynda okan we ondan giden adamlar iş ýa-da okuw bilen baglanyşykly berlen umumy ýaşayyş jaýyndan başga ýaşayyş jaýy berilmezden göçürilmäge degişlidir.

Kärhanalaryň, edaralaryň, guramalaryň iş bilen baglanyşykly umumy ýaşayyş jaýyna göçüp gelen beýleki işgärleri sebäpsiz öz islegi boýunça işden boşan, zähmet düzgün-

nyzamyny bozan ýa-da jenaýat eden halatlarynda başga ýaşayyş jaýy berilmezden, şol jaýdan göçürilip bilner. Beýleki esaslar boýunça işini bes eden, şeýle hem şu Kodeksiň 118-nji maddasynda görkezilen adamlar diňe başga ýaşayyş jaýynyň berilmegi bilen göçürilip bilner.

5-nji bab

GRAŽDANLARY ÝAŞAÝYŞ JAÝ-GURLUŞYK KOOPERATIWLERINIŇ ÖÝLERINDÄKI ÝAŞAÝYŞ JAÝLARY BILEN ÜPJÜN ETMEK WE ŞOL JAÝLARDAN PEÝDALANMAK

122-nji madda. Ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwleriniň öýlerinden ýaşayyş jaýyny almak hukugy

Ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan graždanlaryň ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwine girmäge we ondan kwartira almaga hukugy bardyr.

123-nji madda. Ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwlerine girmek isleýän graždanlary hasaba almagyň tertibi

Ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwine girmek isleýän graždanlary hasaba almagyň tertibi şu Kodeks we beýleki kanunlary bilen bellenilýär.

Ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwine girmek isleýän graždanlary hasaba almak işi şol graždanlaryň ýaşayan ýerindäki ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organynyň karary boýunça ýa-da şolaryň isleýän ýerinde öz garamagynda kooperativ guralýan kärhananyň, edaranyň, guramanyň administrasiýasynyň we profsoýuz komitetiniň bilelikdäki karary boýunça geçirilýär.

Pensiýa çykmagy bilen baglanyşykly şol kärhanalarda, edaralarda we guramalarda işden galan graždanlar, şeýle hem aradan çykan işgärleriň maşgalalary şol kärhanalaryň, edaralaryň we guramalaryň işgärleri we gullukçylary bilen bir hatarda hasaba alynýar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

124-nji madda. Graždanlary ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň çlenligine kabul etmegiň şertleri

Graždanlary ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwiň çlenligine kabul etmegiň şertleri şu Kodeks we beýleki kanunlary bilen bellenýär.

Ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň çlenligine 18 ýaşy dolan, ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwi guralýan ilatly punktda hemişelik ýaşayan hem-de ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan adamlar (30-njy madda) kabul edilip bilner. Kanunlarynda ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň çlenligine kabul etmegiň beýleki şertleri we esaslary hem göz önünde tutulyp bilner.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

125-nji madda. Ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwleriniň guralyşynyň we işiniň tertibi

Ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwleri ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organynyň degişli uprawleniýesiniň ýa-da bölüminiň ýanynda ýa-da kärhananyň, edaranyň, guramanyň

ýanynda guralýar.

Ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwleriniň guralyşynyň we işiniň tertibi kanunlar we ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň Mysaly ustawy bilen bellenýär.

Ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň Mysaly ustawy Ministrler kabineti tarapyndan tassyklanýar.

Ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwi ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň Mysaly ustawyna laýyklykda kooperatiwe girýän adamlaryň umumy ýygnaşynyň kabul eden ustawy esasynda hereket edýär. Ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň ustawy kooperatiwiň guralýan ýerindäki ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organynda registrasiýa edilmelidir.

Guralýan ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwine girýän adamlaryň ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organy tarapyndan tassyklanan spisogyna girizilen graždanlar ustawyň bellige alnan (registrasiýa edilen) wagtyndan başlap şol kooperatiwiň agzalary hasap edilýär.

Hereket edip gelýän ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwine kabul edilen graždanlar umumy ýygnaşyň kararynyň degişli ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organy tarapyndan tassyklanan pursatyndan şol kooperatiwiň agzalary hasap edilýär.

Ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň agzasy özüne ulanmaga berlen kwartira üçin paý töleglerini (wnosyny) doly töländen soňra, şol kwartiranyň eýesi bolmak hukugyna eýe bolýar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

126-njy madda. Ýerli ýerine ýetiriji häkimiýetiň ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwleriniň işine gözegçilik etmegi

Ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organlary ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwleriniň işine, olara degişli öýleriň ulanylyşyna we remont edilişine gözegçilik edýärler. Olar eger kooperatiw umumy ýygnaşynyň karary kanunlara ters gelýän bolsa, onda şol karary ýatarmaga haklydyr.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

127-nji madda. Ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwlerine döwletiň berýän kömegi

Döwlet ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwlerine degişli öýleri ulanmakda, remont etmekde, şeýle hem şol jaýlarda ýaşaýanlary göçürmezden düýpli remont etmek mümkin bolmadyk halatynda, şeýle remontyň gidýän döwründe ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň çlenlerini ýaşaýyş jaýlary bilen üpjün etmekde kömek berýär.

128-nji madda. Ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwine ýykylyp aýrylýan ýaşaýyş öýüniň deregine, şol öý bilen deň derejedäki ýaşaýyş öýüni bermek

Eger-de döwlet ýa-da jemgyýetçilik hajatlary üçin ýer uçaşogynyň yzyna alynmagy sebäpli ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwine degişli öý ýykylyp aýrylmaly bolsa, onda ýykylyp aýrylan ýaşaýyş öýüniň deregine kooperatiwiň eýeçiligine hut şol öý bilen deň derejedäki ýaşaýyş öýi berilýär.

129-njy madda. Ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň çlenine ýaşaýyş jaýyny bermek

Ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň çlenligine kabul edilen adama kooperatiwiň çlenleriniň umumy ýygnaýynyň çykaryp, etrabyň, şäheriň, şäherdäki etrabyň häkimi tarapyndan tassyklanylýan karary boýunça maşgala çlenleriniň sanyna, onuň beren paý wznosynyň mukdaryna we ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň Mysaly ustawynda göz önünde tutulan ýaşayyş jaý meýdanynyň aňryçäk möçberine laýyklykda bir ýa-da birnäçe otagdan ybarat aýratyn kwartira berilýär.

Ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň öýündäki kwartira etrabyň, şäheriň, şäherdäki etrabyň häkiminiň berýän orderleri boýunça göçülip barylýar. Order bermekden ýüz dönderilen mahalynda sud tertibinde şikaýat edilip bilner.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

130-njy madda. Kooperativ çleniniň eýeläp oturan ýaşayyş jaýyny başga ýaşayyş jaý bilen çalyşmak. Ýaşayyş jaýyny bölüşmek

Kooperativ çleni özi bilen bile ýaşayan maşgala çlenleriniň razylyk bermegi bilen etrap, şäher, şäherdäki etrap häkiminiň ygtyýar bermegi esasynda özüniň eýeläp oturan ýaşayyş jaýyny ýerli ýerine ýetiriji häkimiýetiň döwlet, kooperativ we jemgyýetçilik guramalarynyň öýlerindäki, şeýle hem özüniň ýaşayan ilatly punktunda hem-de beýleki ilatly punktlarda ýerleşýän beýleki ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperativleriniň öýlerindäki başga ýaşayyş jaý bilen şonuň ýaly-da şahsy eýeçilik hukugynda graždana degişli bolan öý (öýüň bir bölegi) bilen çalyşmaga haklydyr, ýöne welin ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň öýüne göçýän adam bellenen tertibiň berjaý edilmegi bilen kooperativ çlenine kabul edilen mahalynda şeýle edilýär.

Eger kooperativ çleni bilen onuň maşgala çlenleriniň arasynda jaý çalyşmak barada ylalaşyga gelinmese, onda kooperatiwiň çleni, şeýle hem onuň paý maýalarynyň bir bölegine hukugy bar diýlip hasap edilen maşgala çleni özleriniň eýeläp oturan jaýyny dürli öýlerdäki (kwartiralaryndaky) jaýlara mejbury suratda çalyşmagy sud tertibinde talap etmäge haklydyr.

Şu Kodeksiň 76-njy maddasynda görkezilen halatlarda jaý çalyşmaga ýol berilmeýär.

Paý maýalarynyň bir bölegine hukugy bar diýip hasap edilen kooperativ çleniniň we onuň aýalynyň (äriniň) nikasyny bozanlaryndan soň özleriniň eýeläp oturan ýaşayyş jaýyny bölüşmegi (eger olara üstünden geçilmeýän aýratyn otaglar berlip bilinjek bolsa) talap etmäge haky bardyr.

(1991-nji ýylyň 29-njy maýyndaky we 1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunlarynyň redaksiýalarynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1991-nji ýyl, № 9-10, 103-nji madda; 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

131-nji madda. Ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň çleniniň ýaşayyş jaý baradaky hukuklaryny we borçlaryny kesgitlemek

Ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň çleniniň, şeýle hem onuň maşgala çlenleriniň hukuklary we borçlary, ýaşayyş jaýlaryndan peýdalanmagyň şertleri we ondan peýdalanmagy ýatarmagyň esaslary kooperatiwiň ustawy bilen kesgitlenilýär.

Ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň ustawynda: ýaşayyş jaýyny kireýine bermegiň hem-de oňa wagtlaýyn ýaşajylary ýaşamaga getirmegiň tertibi; kwartira baradaky hukugy wagtlaýyn başga ýere giden kooperativ çleniniň we onuň maşgala çlenleriniň özlerinde saklap galmagyň şertleri; paý maýalary bölüşilende ýaşayyş jaýyndan peýdalanmagyň tertibi hem-de ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň öýündäki ýaşayyş jaýyndan peýdalanmagyň beýleki şertleri göz önünde tutulýar.

6-njy bap
INDIWIDUAL ÝAŞAÝYŞ JAÝ FONDUNYŇ ÖÝLERINDÄKI
ÝAŞAÝYŞ JAÝLARYNDAN PEÝDALANMAK

132-nji madda. Şahsy eýeçilik hukugy esasynda graždana degişli ýaşaýyş öýünden peýdalanmak

Şahsy eýeçiliginde ýaşaýyş öýi (öýüň bir bölegi) ýa-da döwlet ýa-da jemgyýetçilik ýaşaýyş jaý fondunyň ýa-da ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň öýlerinde kwartirasy bolan graždanlar bu öýi özi we özüniň maşgala agzalary ýaşamak üçin peýdalanýarlar. Olar öýe şu Kodeksde we beýleki kanunlarda belleniýän şertlerde hem-de tertipde beýleki graždanlary ýaşamaga getirmäge, şeýle hem ony kireýine bermäge hukuklydyrlar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

133-nji madda. Öý eýesiniň öýi abat saklamagy üpjün etmek we öýüň töweregindäki territoriýany oňat saklamak baradaky borçlary

Şahsy eýeçiliginde ýaşaýyş öýi, kwartirasy bolan graždanlar onuň abat saklanmagyny üpjün etmäge, öz hasabyna ýeňil we düýpli remont etmäge, öýüň töweregindäki territoriýany, oňat saklamaga borçludylar.

Eger graždanin özüne degişli öýe, kwartira eýesizlik gözi bilen garaýan bolsa, onda şeýle halatda Türkmenistanyň Graždan kodeksinde göz önünde tutulan netijeler gelip çykýar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

134-nji madda. Graždanlara degişli ýaşaýyş öýlerini, kwartiralaryny remont etmekde we abadanlaşdyrmakda döwletiň ýardam bermegi

Döwlet şahsy eýeçiliginde ýaşaýyş öýleri, kwartiralary bolan graždanlara olary remont etmekde we abadanlaşdyrmakda ýardam berýär. Graždanlara degişli öýler, kwartiralar olaryň isleglerine görä ilata durmuş hyzmatyny edýän kärhanalar tarapyndan remont edilip bilner.

(1991-nji ýylyň 19-njy awgustyndaky Türkmenistanyň Permany esasynda goşmaça girizildi)

135-nji madda. Graždanlara degişli öýleriň, kwartiralaryň saklanylyşyna gözegçilik etmek

Ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organlary graždanlara degişli öýleriň, kwartiralaryň saklanylyşyna gözegçilik edýärler.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

136-njy madda. Graždanlaryň şahsy eýeçiligindäki jaýyna, kwartirasyna hukugynyň kepili (garantiýasy)

Graždanlaryň şahsy eýeçiliginde durýan ýaşaýyş jaýlary, kwartiralary olardan alnyp bilinmez, olaryň eýesi ýaşaýyş jaýyndan, kwartirasyndan peýdalanmak hukugyndan kanunlarda belleneninden başga ýagdaýlarda mahrum edilip bilinmez.

137-nji madda. Ýaşayyş öýüniň, kwartiranyň eýesiniň maşgala çlenleriniň we onuň ozalky maşgala çlenleriniň hukuklary hem-de borçlary

Ýaşayyş öýüniň, kwartirasynyň eýesiniň razylygy bilen onuň özüne degişli öýe ýaşamaga getirilen maşgala çlenleriniň şol öýdäki ýaşayyş jaýlaryndan öý, kwartira eýesi bilen deň derejede peýdalanmaga haky bardyr, eger olar ýaşamaga göçürilip getirilende başga hili şertleşilmedik bolsa şeýle hukugy bardyr. Şu Kodeksiň 57-nji maddasynda görkezilen adamlar öý eýesiniň maşgala çlenleri diýlip hasap edilýär. Olaryň özlerine berlen jaýa özleriniň kemala gelmedik çagalaryny ýaşamaga getirmäge haky bardyr; beýleki maşgala çlenleriniň ýaşamaga getirilmegine diňe öý eýesiniň razylygy bilen ýol berilýär. Şu adamlaryň ýaşayyş öýüniň eýesi bilen maşgala gatnaşyklary kesilen mahalynda hem ýaşayyş jaýyndan peýdalanmak hukugy olarda saklanyp galýar.

Öý, kwartira eýesiniň maşgala çlenleri öýi we öýüň töweregindäki territoriýany oňat saklamak üçin edilýän çykdajylaryň çekilmegine goşulmaga borçludylar.

Ýaşayyş jaýyndan peýdalanmagyň tertibi hakynda hem-de öýi we öýüň töweregindäki territoriýany oňat saklamak barada edilýän çykdajylary çekmäge goşulmagyň möçberleri hakynda öý, kwartira eýesi bilen onuň maşgala çlenleriniň arasynda ýüze çykyan jedeller sud tertibinde çözülýär.

(1991-nji ýylyň 19-njy awgustyndaky Türkmenistanyň Permany esasynda goşmaça girizildi)

138-nji madda. Ýaşayyş öýüniň, kwartiranyň eýesiniň maşgala çlenini ýa-da onuň ozalky maşgala çlenini göçürmek

Ýaşayyş öýüniň, kwartiranyň eýesiniň maşgala çleni ýa-da onuň ozalky maşgala çleni şu Kodeksiň 108-nji maddasynyň birinji böleginde göz önünde tutulan esaslar bolan mahalynda, ol başga ýaşayyş jaýy berilmezden göçürilip bilner.

(1991-nji ýylyň 19-njy awgustyndaky Türkmenistanyň Permany esasynda goşmaça girizildi)

139-njy madda. Graždanlara şahsy eýeçilik hukugy esasynda degişli bolan öýlerdäki, kwartiralardaky ýaşayyş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasyny baglaşmak

Şahsy eýeçiliginde ýaşayyş öýi (öýüň bir bölegi), kwartirasy bolan graždanyň bu öýi ýa-da öýüň bir bölegini, kwartirany başga graždana kireýine bermäge haky bardyr.

Ýaşayyş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasyny kireýine alyjy bilen öý eýesi belli bir möhlete hem, näbelli möhlete hem baglaşýar.

Ýaşayyş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasynda taraplaryň hukuklary we borçlary kesgitlenýär.

(1991-nji ýylyň 19-njy awgustyndaky Türkmenistanyň Permany esasynda goşmaça girizildi)

140-njy madda. Graždanlara şahsy eýeçilik hukugy esasynda degişli bolan öýlerdäki, kwartiralardaky ýaşayyş jaýyndan peýdalanylandygy üçin hem-de kommunal hyzmatlar üçin tölenýän hak

Graždanlara şahsy eýeçilik hukugy esasynda degişli bolan öýlerdäki, kwartiralardaky ýaşayyş jaýyndan peýdalanylandygy üçin tölenmeli hak taraplaryň ylalaşygy boýunça bellenýär.

Kommunal hyzmatlar üçin hak ýaşayyş jaýyndan peýdalanylandygy üçin tölenýän hakyň daşyndan, belenen tertipde tassyklan tarifier boýunça alynýar.

Kireýine alyja peýdalanmak üçin öý goş-golamlary berlen mahalyndaky taraplaryň gatnaşygy Türkmenistanyň Graždan kodeksi bilen düzgünleşdirilýär.

Ýaşayyş jaýyndan we kommunal hyzmatlardan peýdalanylandygy üçin hak tölemegiň möhletleri taraplaryň ylalaşmagy boýunça kesgitlenýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

141-nji madda. Kireýine alyjynyň öz maşgala çlenlerini ýaşamaga getirmek hukugy

Graždana şahsy eýeçilik hukugy esasynda degişli bolan öýdäki, kwartiradaky ýaşayyş jaýyny kireýine alyjynyň öz eýeläp oturan jaýyna öý, kwartira eýesiniň razydygyna-däldigine garamazdan, özüniň kemala gelmedik çagalaryny ýaşamaga getirmäge, eger ol aýratynlykdaky ýaşayyş jaýyny eýeleýän bolsa, onda öz ärini (aýalyny) hem-de işe ýarawsyz ene-atasyny hem ýaşamaga getirmäge haky bardyr.

Beýleki adamlaryň ýaşamaga getirilmegine diňe öý, kwartira eýesiniň hem-de kireýine alyjy bilen bile ýaşayan onuň maşgala çlenleriniň razylygy boýunça ýol berilýär.

(1991-nji ýylyň 19-njy awgustyndaky Türkmenistanyň Permany esasynda goşmaça girizildi)

142-nji madda. Kireýine almak-bermek şertnamasyny üýtgetmek

Graždanlara şahsy eýeçilik hukugy esasynda degişli bolan öýlerde, kwartiralarda kireýine almak-bermek şertnamasynyň üýtgedilmegine diňe taraplaryň ylalaşmagy bilen ýol berilýär, ýöne muňa şu Kodeksiň 141-nji maddasynda hem-de 144-nji maddasynyň dördünji böleginde göz önünde tutulan halatlar girmeyär.

Kireýine alyjy aradan çykan mahalynda öýüň, kwartiranyň eýesi aradan çykanyň kireýine berlen jaýda ýaşayan kemala gelen agzalarynyň biri bilen galan möhlete kireýine almak-bermek şertnamasyny baglaşmaga borçludyr.

Öý eýesi şeýle kireýine almak-bermek şertnamasyny baglaşmakdan boýun gaçyran mahalynda kireýine alyjynyň maşgala agzalary şertnama baglaşylmagyny sud tertibinde talap edip biler.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

143-nji madda. Graždanlara şahsy eýeçilik hukugy esasynda degişli bolan öýlerdäki, kwartiralardaky ýaşayyş jaýlaryny çalyşmak

Graždana şahsy eýeçilik hukugy esasynda degişli bolan öýdäki, kwartiradaky ýaşayyş jaýyny kireýine alyjy kireýine almak-bermek şertnamalary boýunça hukuklary we borçlary biri-birine bermek arkaly, öý, kwartira eýesiniň razylygy bilen özüniň eýeleýän ýaşayyş jaýyny şol öýdäki beýleki kireýine alyjynyň eýeleýän ýaşayyş jaýy bilen ýa-da graždana şahsy eýeçilik hukugy esasynda degişli bolan başga bir öýdäki, kwartiradaky kireýine alyjynyň ýaşayyş jaýy bilen çalyşmaga haklydyr.

Ýaşayyş jaýyny çalyşmak üçin kireýine alyjy bilen bile ýaşayan onuň maşgala çlenleriniň, şol sanda ýaşayyş jaý meýdanyna bolan hukugy özlerinde saklanyp galýan wagtlaýyn başga ýere giden çlenleriniň hem ýazmaça razylygy talap edilýär.

Öý eýesiniň ýaşayyş jaýlaryny çalyşmaga razylyk bermekden boýun gaçyrmagy barada kireýine alyjy sud tertibinde şikaýat edip bilmez.

(1991-nji ýylyň 19-njy awgustyndaky Türkmenistanyň Permany esasynda goşmaça girizildi)

143¹-nji madda. Graždanine şahsy eýeçilik hukugy esasynda degişli bolan öýi, kwartirany başga ýaşaýyş jaýyna çalyşmak

Jaýyň (jaýyň böleginiň), kwartiranyň eýesi onuň bilen bile ýaşaýan maşgala agzalarynyň razylygy bilen özüne degişli jaýy (jaýyň bölegini), kwartirany ýerli ýerine ýetiriji häkimiýetiň, döwlet, kooperativ we jemgyýetçilik guramalarynyň öýlerindäki başga ýaşaýyş jaýyna çalyşmaga haky bardyr.

Kodekse 143¹–nji madda 1991-nji ýylyň 29-njy maýyndaky Türkmenistanyň Kanuny esasynda girizildi - (Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary 1991-nji ýyl, № 9-10, 103-nji madda)

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

144-nji madda. Düýpli remont geçirilýän wagtyň dowamynda kireýine alyjyny göçürmek

Graždana şahsy eýeçilik hukugy esasynda degişli bolan öýi, kwartirany düýpli remont etmek zerur bolup, şu öýde, kwartirada ýaşaýan adamlary göçürmezden remont geçirmek mümkin bolmasa, onda öý, kwartira eýesiniň kireýine alyjylaryň göçmegini talap etmäge haky bardyr.

Şahsy eýeçilik hukugy esasynda öý, kwartira özüne degişli bolan graždan düýpli remont geçirilýän wagtyň dowamynda kireýine alyja başga jaý bermäge borçly dälär.

Kireýine alyjy jaýy boşatmakdan boýun gaçyran mahalynda öý, kwartira eýesiniň ony sud tertibinde göçürilmegini talap etmäge haky bardyr.

Remont gutarandan soň öý, kwartira eýesi göçürilen adamlara özüne degişli öýde, kwartirada şolaryň öňki eýeleýän jaýyny ýa-da şoňa deň derejedäki başga jaýy bermäge borçludur, ýöne muňa öýi üýtgedip gurmak barada ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organlary tarapyndan tassyklanan plana laýyklykda kireýine alyjynyň eýeläp oturan jaýynyň saklanyp bilinmejek halatlary girmeýär.

(1991-nji ýylyň 19-njy awgustyndaky Türkmenistanyň Permany esasynda goşmaça girizildi; 1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

145-nji madda. Kireýine alyjynyň ýaşaýyş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasyny täzedan dikeltmek hukugy

Kireýine alyjynyň graždana şahsy eýeçilik hukugy esasynda degişli bolan öýdäki, kwartiradaky ýaşaýyş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasynyň möhleti gutarandan soň, şertnamaly täzedan dikeltmäge haky bardyr.

Eger bu jaý öý, kwartira eýesiniň ýa-da onuň maşgala çlenleriniň ýaşamagy üçin zerur bolsa, şonuň ýaly-da kireýine alyjy şertnama boýunça bellenen borçlary birsyhly ýerine ýetirmän gelýän bolsa, onda öý, kwartira eýesi şertnamanyň möhletiniň gutarmagyna üç aý galanda kireýine alyja duýduryp, şertnamany täzedan dikeltmekden boýun gaçyrmaga haky bardyr. Jedel ýüze çykan mahalynda mesele sud tertibinde çözülýär.

Eger kireýine alyjy şertnamany bir ýyldan artyk bolmadyk möhlete baglaşyp, şol möhlet gutarandan soň jaýy boşatmagy borç edinen bolsa, onda onuň şertnamany täzedan dikeltmegi talap etmäge haky ýokdur.

(1991-nji ýylyň 19-njy awgustyndaky Türkmenistanyň Permany esasynda goşmaça girizildi)

146-njy madda. Öýe (öýüň bir bölegine), kwartira bolan eýeçilik hukugy başga adama geçen mahalynda ýaşaýyş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasynyň saklanyp galmagy

Öýe (öýüň bir bölegine), kwartira bolan eýeçilik hukugy başga adama geçen mahalynda, şol öýdäki kireýine berlen jaý baradaky kireýine almak-bermek şertnamasy şonda görkezilen möhlet gutarýança öz güýjünde galýar.

Eger kireýine almak-bermek şertnamasy belli möhlet görkezilmän baglaşylan bolsa, öýüň, kwartiranyň täze eýesi şertnamany täzedan dikeltmekden boýun gaçyryp ýa-da şu Kodeksiň 145-nji we 147-nji maddalarynda görkezilen esaslarda hem-de tertipde ony ýatyrp biler.

(1991-nji ýylyň 19-njy awgustyndaky Türkmenistanyň Permany esasynda goşmaça girizildi)

147-nji madda. Ýaşaýyş jaýyny kireýine almak- bermek şertnamasyny kireýine alyjynyň ýatarmagy

Graždana şahsy eýeçilik hukugy esasynda degişli bolan öýdäki, kwartiradaky ýaşaýyş jaýyny kireýine alyjynyň ýaşaýyş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasyny islendik wagt ýatarmaga haky bardyr.

Kireýine alyjy we onuň maşgala çlenleri hemişelik ýaşamak üçin başga ýere göçüp giden mahalynda, ýaşaýyş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasy şolaryň giden gününden ýatyrylan diýlip hasap edilýär.

(1991-nji ýylyň 19-njy awgustyndaky Türkmenistanyň Permany esasynda goşmaça girizildi)

148-nji madda. Ýaşaýyş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasynyň öý eýesiniň talaby boýunça ýatyrylmagy

Eger ýaşaýyş jaýyny kireýine almak-bermek şertnamasy belli möhlet görkezilmän baglaşylan bolsa, kireýine berlen jaý hem öý, kwartira eýesiniň we onuň maşgala çlenleriniň ýaşamagy üçin zerur bolsa, onda öý, kwartira eýesiniň şol şertnamany ýatarmagy sud tertibinde talap etmäge haky bardyr. Şertnamanyň ýatyrylýandygy hakynda kireýine alyja üç aý önünden duýdurylmalydyr.

Ýaşaýyş jaýyndan peýdalanylandygy üçin we kommunal hyzmatlar üçin tölemeli haky kireýine alyjy birsyhly tölemän gelyän bolsa, şeýle hem şu Kodeksiň 108-nji maddasynda göz önünde tutulan esaslarda boýunça öý eýesiniň islendik wagt şertnamany ýatarmagy talap etmäge haky bardyr.

Şertnamanyň güýji ýatan mahalynda jaýy boşatmakdan boýun gaçyran kireýine alyjy özi bilen bile ýaşaýan ähli adamlar bilen bilelikde başga ýaşaýyş jaýy berilmezden sud tertibinde göçürilmäge degişlidir.

(1991-nji ýylyň 19-njy awgustyndaky Türkmenistanyň Permany esasynda goşmaça girizildi)

149-njy madda. Graždanlara şahsy eýeçilik hukugy esasynda degişli bolan öýlerdäki, kwartiralardaky ýaşaýyş jaýyndan ömürlük peýdalanmak hukugy

Graždana şahsy eýeçilik hukugy esasynda degişli bolan öýdäki, kwartiradaky ýaşaýyş jaýyndan ömürlük peýdalanmak hukugy, şeýle hem şol jaýdan peýdalanmagyň şertleri we tertibi Graždan kodeksi bilen kesgitlenýär.

(1991-nji ýylyň 19-njy awgustyndaky Türkmenistanyň Permany esasynda goşmaça girizildi; 1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

150-nji madda. Ýer uçarstoklarynyň yzyna alynmagy sebäpli ýaşayyş jaýlary ýykylyp aýrylanda kepillendirme bermek we öwezini tölemek

Ýer uçarstoklary kärhananyň, edaranyň we guramanyň döwlet hem-de jemgyýetçilik hajatlary üçin yzyna alnan mahalynda graždanyň şahsy eýeçiligindäki ýaşayyş jaýy ýykylyp aýrylanda şol ýer uçarstogy haýsy kärhananyň, edaranyň we guramanyň ygtyýaryna berilýän bolsa, şolar ýaşayyş jaýy bilen binalary täze ýere göçürmäge, eger-de täze ýere göçürmek mümkin bolmasa, täze ýerde öňki jaýynyň we binalarynyň hem-de gurluşlarynyň möçberinden kiçi bolmadyk, hili hem şolar bilen deň derejede bolan ýaşayyş jaýlaryny, binalary hem-de gurluşlary gurup bermäge we şol graždanyň şahsy eýeçiligine bermäge borçludyr. Täze öý eýeçiligi gurlanda ýykylyp aýrylýan ýaşayyş jaýlarynyň, binalaryň we gurluşlaryň gymmatynyň öwezi tölenilmeýär.

Döwlet ýa-da jemgyýetçilik ýaşayyş jaý fonduna ýa-da ýaşayyş jaý gurluşyk kooperatiwine degişli ýaşayyş jaýy ýykylyp aýrylanda, eger graždanyň şonda şahsy eýeçilik hukugynda kwartirasy bar bolsa, öz ygtyýaryna ýer uçarstogy berilýän etrap, şäher häkimi, kärhanalar, edaralar we guramalar şol graždanyň öz şahsy eýeçiligine öňki kwartirasy bilen deň derejedäki kwartirany muşdsuz bermäge borçludur.

Şahsy eýeçilik hukugynda ýaşayyş jaýy ýa-da kwartirasy bolan graždanyň şol ýaşayyş jaýy ýykylyp aýrylan mahalynda, öz islegine görä, onuň maşgala agzalaryna, şeýle hem şol jaýlarda, kwartiralarda hemişelik ýaşayan beýleki graždanlara döwlet ýa-da jemgyýetçilik ýaşayyş jaý fonduna degişli jaýlarda bellenilen normalar boýunça kwartiralar berilýär, şunda ýaşayyş jaýynyň, kwartiranyň eýesine şol ýykylyp aýrylýan öý eýeçiliginiň ýa-da kwartiranyň gymmaty tölenilýär. Ýykylyp aýrylýan jaýyň eýesiniň öwez pulunyň ýerine şol ýykylýan jaýlaryň, binalaryň, gurluşlaryň materiallaryndan öz islegine görä peýdalanmaga haky bardyr. Graždanyň islegine görä, ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organlary oňa (kwartira bermeginiň deregine) ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwiniň agzalygyna binobat girmek hem-de ondan kwartira almak mümkinçiligini üpjün edýärler.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

151-152-nji maddalary aýyrmaly - 1991-nji ýylyň 19-njy awgustyndaky Türkmenistanyň Permany esasynda.

IV bölüm

ÝAŞAÝYŞ JAÝ FONDUNYŇ ABAT SAKLANMAGYNY ÜPJÜN ETMEK, ONY ULANMAK WE REMONT ETMEK

153-nji madda. Ýaşayyş jaý fondunyň abat saklanmagyny üpjün etmek

Döwlet we jemgyýetçilik organlary, kärhanalar, edaralar, guramalar, wezipeli adamlar ýaşayyş jaý fonduny abat saklamak we onuň abadançylygyny ýokarlandyrmak barada alada etmäge borçludyr.

Öz balansynda ýaşayyş jaý fondy bolan kärhanalar, edaralar, guramalar onuň abat saklanmagy barada jogapkärçilik çekýärler.

154-nji madda. Kireýine berijiniň ýaşayyş jaý fondunyň abat saklanmagyny üpjün etmek baradaky borçlary

Kireýine beriji ýaşayyş öýlerini öz wagtynda remont etmäge, öýleriň we ýaşayyş jaýlarynyň inženerçilik enjamlarynyň bökdençsiz işlemegini üpjün etmäge, öýleriň girelgelerini, beýleki umumy peýdalanylýan ýerlerini we öýleriň töweregindäki territoriýany talaba laýyk saklamaga borçludyr.

Ýaşayyş jaýlarynyň kireýine beriji tarapyndan ýerine ýetirilmeli bolan düýpli we ýeňil remonty ýaşayyş jaý fonduny tehniki taýdan ulanmak kadalaryna we normalaryna laýyklykda geçirilýär.

Jaýy gaýragoýulmasyz zerur ýagdaýda remont etmeli bolanda, kireýine berijiniň remont işleri boýunça öz borçlaryny ýerine ýetirmezligi ýaşayyş jaýyny kireýine alyja remont işlerini geçirmek we onuň bahasyny jaý kireýiniň hasabyna girizmek hukugyny berýär.

155-nji madda. Graždanlaryň ýaşayyş öýleriniň abat saklanmagyny üpjün etmek baradaky borçlary

Graždanlar ýaşayyş jaýlarynyň abat saklanmagyny üpjün etmäge, sanitariýa-tehniki we beýleki enjamlara, abadanlaşdyryş obýektlerine aýawly garamaga, ýaşayyş öýüni we öýüň töweregindäki territoriýany oňat saklamak kadalaryny, ýangyn howpsuzlygy kadalaryny berjaý etmäge, jaýlaryň girelgelerinde, liftleriň kabinalarynda, basgançak meýdançalarynda hem-de beýleki umumy peýdalanylýan ýerlerde arassaçylygy we tertibi berjaý etmäge borçludyr.

Ýaşayyş jaýlaryny kireýine alyjylar kanunlarynda kesgitlenilýän şertlerde we tertipde ýaşayyş jaýlaryny özleriniň hasabyna ýeňil remont etmelidirler, jaý boşadylanda bolsa ony talaba laýyk ýagdaýda tabşyrmalydyrlar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

156-njy madda. Ýerli ýerine ýetiriji häkimiýetiň, kärhanalaryň, edaralaryň, guramalaryň ýaşayyş jaýlaryny ýeňil remont etmekde graždanlara ýardam bermegi

Ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organlary ýaşayyş jaýlaryny ýeňil remont etmekde graždanlara ýardam berýärler.

Öz balansynda ýaşayyş jaý fondy bolan kärhanalar, edaralar, guramalar hem ýaşayyş jaýlaryny ýeňil remont etmekde graždanlara ýardam berýärler.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

157-nji madda. Ýaşayyş jaý fonduny ulanmagy we remont etmegi guramak

Döwlet we jemgyýetçilik ýaşayyş jaý fonduny, şeýle hem ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwleriniň fonduny ulanmak we remont etmek işi ýaşayyş jaý fonduny ulanmagyň we remont etmegiň ýeke-täk kadalarynyň we normalarynyň hokmany berjaý edilmegi bilen amala aşyrylýar.

Döwlet ýaşayyş jaý-ulanyş we remont-gurluşyk gulluklary şertnama boýunça jemgyýetçilik ýaşayyş jaý fondunyň öýleriniň hem-de ýaşayyş jaý-gurluşyk kooperatiwleriniň öýleriniň şeýle hem hususlaşdyrylan kwartiralaryň tehniki hyzmatyny we remontyny amala aşyrýarlar.

Kolhozlara, sowhozlara hem-de oba ýerlerinde ýerleşen beýleki kärhanalara, edaralara, guramalara degişli ýaşayyş öýlerini ulanmak we remont etmek işi olaryň ýaşayyş jaý-ulanyş hem-de remont-gurluşyk gulluklary tarapyndan amala aşyrylýar. Şeýle

gulluklar bolmadyk wagtynda ýokarda görkezilen öýleri ulanmak we remont etmek işi ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organlarynyň ýaşaýyş jaý-ulanyş hem-de remont gurluşyk guramalary tarapyndan amala aşyrylýar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

158-nji madda. Ýaşaýyş jaý fonduny ulanmak we remont etmek üçin harajatlary maliýeleşdirmek

Ýerli ýerine ýetiriji häkimiýet organlarynyň ýaşaýyş jaý fonduny ulanmak we remont etmek (ýeňil we düýpli remont) üçin harajatlar ýaşaýyş jaý-ulanyş guramalarynyň serişdeleriniň hasabyna, bu serişdeler ýetmezlik edýän mahalynda bolsa döwlet býujetiniň hasabyna maliýeleşdirilýär.

Wedomstwolaýyn ýaşaýyş jaý fonduny ulanmak we ýeňil remont etmek üçin harajatlar kärhanalaryň, edaralaryň, guramalaryň tabynlygyndaky ýaşaýyş jaý-ulanyş guramalarynyň serişdeleriniň hasabyna, bu serişdeler ýetmezlik edýän mahalynda bolsa degişli kärhanalaryň, edaralaryň, guramalaryň serişdeleriniň hasabyna maliýeleşdirilýär. Wedomstwolaýyn ýaşaýyş jaý fondunyň düýpli remonty degişli kärhanalaryň, guramalaryň, edaralaryň şu maksat üçin göz önünde tutulan serişdeleriniň hasabyna amala aşyrylýar.

Jemgyýetçilik ýaşaýyş jaý fonduny ulanmak we remont etmek üçin harajatlar fond eýeleriniň öz serişdeleriniň hasabyna maliýeleşdirilýär.

Ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwleriniň öýlerini ulanmak we remont etmek üçin harajatlar kooperatiwleriň serişdeleriniň hasabyna maliýeleşdirilýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

159-njy madda. Aýry-aýry ýaşalmaýan gurluşyklary we ýaşaýyş öýlerindäki ýaşalmaýan jaýlary ulanmak hem-de remont etmek üçin harajatlary maliýeleşdirmek

Ýaşaýyş jaý-ulanyş guramalarynyň balansynda durýan aýry-aýry ýaşalmaýan gurluşyklary we ýaşaýyş öýlerindäki söwda, durmuş hyzmaty hajatlary hem-de senagat häsiýeti bolmadyk beýleki hajatlar üçin niýetlenilip ýaşalmaýan jaýlary ulanmak hem-de remont etmek bilen baglanyşykly harajatlary, şeýle hem olary ulanmagyň we remont etmegiň maddy-tehniki üpjünçiligini ýokarda agzalan jaýlary kärendesine alan guramalar çekýärler.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

160-njy madda. Ýaşaýyş jaý fonduny ulanmakda we remont etmekde maddy-tehniki üpjünçilik

Döwlet we jemgyýetçilik ýaşaýyş jaý fonduny hem-de ýaşaýyş jaý-gurluşyk kooperatiwleriniň fonduny ulanmak we remont etmek üçin zerur bolan maddy-tehniki resurslary Ministrler kabineti tarapyndan belleniýän tertipde şol serişdeleri sarp etmegiň normalaryna laýyklykda goýberilýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

V bölüm

ÝAŞAÝYŞ JAÝ HAKYNDAKY KANUNLARYŇ BOZULANLYGY ÜÇIN JOGAPKÄRÇILIK

161-nji madda. Ýaşayyş jaý fondunyň talaba laýyk ulanylmanlygy we ýaşayyş jaý hakyndaky kanunlaryň beýleki bozulmalary üçin jogapkärçilik

Şu aşakdakylarda günäkär adamlar kanunlaryna laýyklykda jenaýat, administratiw ýa-da başga hili jogapkärçilik çekýärler:

ýaşayyş jaý şertleriniň gowulandyrylmagyna mätäç bolan graždanlary hasaba almagyň, hasapdan çykarmagyň, graždanlara ýaşayyş jaýlaryny bermegiň tertibini bozmakda;

ýaşayyş öýlerine we ýaşayyş jaýlaryna adamlary ýaşamaga göçürmegiň bellenen möhletlerini berjaý etmezlikde;

ýaşayyş jaýlaryndan peýdalanmak, umumy peýdalanylýan ýerleri, basgançak meýdançalaryny, liftleri, girelgeleri, öýüň töweregindäki territoriýalary arassa saklamak kadalaryny bozmakda;

ýaşayyş öýlerini we ýaşayyş jaýlaryny baş-başdaklyk edip üýtgedip enjamlaşdyrmakda we üýtgedip planlaşdyrmakda hem-de olary başga maksatlar üçin peýdalanmakda;

ýaşayyş öýlerini, ýaşayyş jaýlaryny we inženerçilik enjamlaryny ulanmak kadalaryny bozmakda, olary eýesizlik gözi bilen saklamakda;

ýaşayyş öýlerini, ýaşayyş jaýlaryny, olaryň enjamlaryny we abadanlaşdyryş obýektlerini zaýalamakda.

Kanunlary bilen ýaşayyş jaý hakyndaky kanunlaryň beýleki bozulmalary üçin hem jogapkärçilik bellenenilip bilner.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

162-nji madda. Ýaşayyş jaý fonduna ýetirilen zyýany tölemek

Ýaşayyş öýlerine, ýaşayyş jaýlaryna, inženerçilik enjamlaryna, abadanlaşdyryş obýektlerine we öýüň töweregindäki uçastoklardaky gök agaçlara zyýan ýetiren kärhanalar, edaralar, guramalar, şeýle hem graždanlar ýetirilen zyýany tölemäge borçludylar.

Öz günäleri bilen ýetirilen zyýany tölemek bilen baglanyşykly harajatlary kärhanalaryň, edaralaryň, guramalaryň çekmegine sebäp bolan wezipeli adamlar we beýleki işgärler bellenen tertipde maddy jogapkärçilik çekýärler.

VI bölüm

ÝAŞAÝYŞ JAÝ BARADAKY JEDELLERI ÇÖZMEK

163-nji madda. Ýaşayyş jaýy baradaky jedelleri çözmegiň tertibi

Ýaşayyş jaýy baradaky jedeller kanunçylyga laýyklykda sud, hojalyk sudy we bitaraplar sudy, şeýle hem muňa ygtyýarly edilen beýleki organlar tarapyndan çözülýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

VII bölüm

JEMJEÝJI DÜZGÜNLER

164-nji madda. Daşary ýurda iberilen graždanlary ýaşayyş jaýlary bilen üpjün etmek

Daşary ýurda işe iberilen graždanlar bolýan ýerlerinde Ministrler kabineti tarapyndan kesgitlenýän tertipde we şertlerde ýaşayyş jaýlary bilen üpjün edilýär.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

165-nji madda. Halkara şertnamalary

Eger Türkmenistanyň halkara şertnamasynda şu Kodeksdäki we Türkmenistanyň ýaşayyş jaý hakyndaky beýleki kanunlaryndaky göz önünde tutulanyndan başga kadalar bellenen bolsa, onda halkara şertnamasynyň kadalary ulanylýar.

(1994-nji ýylyň 23-nji sentýabryndaky Türkmenistanyň Kanunynyň redaksiýasynda - Türkmenistanyň Mejlisiniň Maglumatlary, 1994-nji ýyl, № 3, 23-nji madda)

Symfony\Component\HttpFoundation\File\Exception\FileNotFoundException: The file "C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\public\Türkmenistan SSR-niň Ýaşayyş jaý kodeksi.doc" does not exist in file C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\symfony\HttpFoundation\File\File.php on line 36

```
#0 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\symfony\HttpFoundation\BinaryFileResponse.php(94): Symfony\Component\HttpFoundation\File\File->__construct('C:\\Users\\Admini...')
#1 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\symfony\HttpFoundation\BinaryFileResponse.php(52): Symfony\Component\HttpFoundation\BinaryFileResponse->setFile('C:\\Users\\Admini...', 'attachment', false, true)
#2 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\ResponseFactory.php(165): Symfony\Component\HttpFoundation\BinaryFileResponse->__construct('C:\\Users\\Admini...', 200, Array, true, 'attachment')
#3 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\app\Http\Controllers\ActController.php(35): Illuminate\Routing\ResponseFactory->download('C:\\Users\\Admini...')
#4 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Controller.php(54): App\Http\Controllers\ActController->export_word('37150')
#5 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\ControllerDispatcher.php(45): Illuminate\Routing\Controller->callAction('export_word', Array)
#6 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Route.php(262): Illuminate\Routing\ControllerDispatcher->dispatch(Object(Illuminate\Routing\Route), Object(App\Http\Controllers\ActController), 'export_word')
#7 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Route.php(205): Illuminate\Routing\Route->runController()
#8 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(721): Illuminate\Routing\Route->run()
#9 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(128): Illuminate\Routing\Router->Illuminate\Routing\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#10 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\app\Http\Middleware\Check.php(30): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#11 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): App\Http\Middleware\Check->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#12 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTp\www\app\Http\Middleware\Locale.php(27): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
```

#13 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\VerifyCsrfToken->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#14 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Middleware\SubstituteBindings.php(50): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#15 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Routing\Middleware\SubstituteBindings->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#16 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\VerifyCsrfToken.php(78): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#17 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\VerifyCsrfToken->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#18 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\View\Middleware\ShareErrorsFromSession.php(49): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#19 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\View\Middleware\ShareErrorsFromSession->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#20 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Session\Middleware\StartSession.php(121): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#21 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Session\Middleware\StartSession.php(64): Illuminate\Session\Middleware\StartSession->handleStatefulRequest(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Illuminate\Session\Store), Object(Closure))

#22 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Session\Middleware\StartSession->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#23 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Cookie\Middleware\AddQueuedCookiesToResponse.php(37): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#24 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Cookie\Middleware\AddQueuedCookiesToResponse->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#25 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Cookie\Middleware\EncryptCookies.php(67): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#26 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Cookie\Middleware\EncryptCookies->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))

#27 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(103): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#28 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(723): Illuminate\Pipeline\Pipeline->then(Object(Closure))

#29 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(698): Illuminate\Routing\Router->runRouteWithinStack(Object(Illuminate\Routing\Route), Object(Illuminate\Http\Request))

#30 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(662): Illuminate\Routing\Router->runRoute(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Illuminate\Routing\Route))

#31 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Routing\Router.php(651): Illuminate\Routing\Router->dispatchToRoute(Object(Illuminate\Http\Request))

#32 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Foundation\Http\Kernel.php(167): Illuminate\Routing\Router->dispatch(Object(Illuminate\Http\Request))

#33 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(128): Illuminate\Foundation\Http\Kernel->Illuminate\Foundation\Http\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#34 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\livewire\livewire\src\DisableBrowserCache.php(19): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))

#35 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMT\www\vendor\laravel\framework\

```
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Livewire\DisableBrowserCache-
>handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#36 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TransformsRequest.php(21): Illuminate\
Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#37 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\ConvertEmptyStringsToNull.php(31):
Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TransformsRequest->handle(Object(Illuminate\
Http\Request), Object(Closure))
#38 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\
ConvertEmptyStringsToNull->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#39 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TransformsRequest.php(21): Illuminate\
Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#40 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\TrimStrings.php(40): Illuminate\Foundation\
Http\Middleware\TransformsRequest->handle(Object(Illuminate\Http\Request),
Object(Closure))
#41 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\
TrimStrings->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#42 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\ValidatePostSize.php(27): Illuminate\
Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#43 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\
ValidatePostSize->handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#44 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Middleware\PreventRequestsDuringMaintenance.php(86):
Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\
Request))
#45 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Foundation\Http\Middleware\
PreventRequestsDuringMaintenance->handle(Object(Illuminate\Http\Request),
Object(Closure))
#46 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\fruitcake\laravel-
cors\src\HandleCors.php(38): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\Pipeline\
{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#47 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Fruitcake\Cors\HandleCors-
>handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#48 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Http\Middleware\TrustProxies.php(39): Illuminate\Pipeline\Pipeline-
>Illuminate\Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#49 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(167): Illuminate\Http\Middleware\TrustProxies-
>handle(Object(Illuminate\Http\Request), Object(Closure))
#50 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Pipeline\Pipeline.php(103): Illuminate\Pipeline\Pipeline->Illuminate\
Pipeline\{closure}(Object(Illuminate\Http\Request))
#51 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Kernel.php(142): Illuminate\Pipeline\Pipeline-
>then(Object(Closure))
#52 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\vendor\laravel\framework\
src\Illuminate\Foundation\Http\Kernel.php(111): Illuminate\Foundation\Http\Kernel-
>sendRequestThroughRouter(Object(Illuminate\Http\Request))
#53 C:\Users\Administrator\AppData\Roaming\Adalat EMTP\www\public\index.php(52):
Illuminate\Foundation\Http\Kernel->handle(Object(Illuminate\Http\Request))
#54 {main}
```